

Informatieblad

mei 2007

verschijnt maandelijks behalve januari en augustus. Afgiffekantoor Brussel V. Erkennung: P 206540 v.u. Pater Jürgen Wegner

Geachte lezers,

“Door middel van het Sacrament van de Eucharistie be- trekt Jezus ons bij zijn ‘uur’, daar laat Hij ons de band zien die Hij gewild heeft tussen Hem en ons, tussen zijn persoon en de Kerk. In het offer aan het Kruis heeft Christus zelf im- mers de Kerk voortgebracht als zijn bruid en zijn lichaam.”

De Kerk dus en de christelijke ziel leven van de heilige Mis. Omdat in de heilige Mis het verlossend offer van Chris- tus telkens tegenwoordig wordt gesteld, moet men vóór alles erkennen dat de heilige Mis de oorzaak was van het ontstaan van de Kerk en de garantie is van haar voortbestaan door alle tijden heen. Christus geeft zich altijd weer aan de mensen en bouwt ons door zijn offer voortdurend op als zijn lichaam. Zo verklaart Paus Benedictus in de postsynodale exhortatie “Sacramentum Caritatis” – waarvan wij u in deze aflevering van het Informatieblad een samenvatting willen aanbieden - het groot belang van de heilige Mis. “De intrinsieke band tussen Eucharistie en wijdingssacrament,” vervolgt de paus, “blijkt uit de woorden zelf van Jezus in de zaal van het Laat- ste Avondmaal: ‘Doet dit tot een gedachtenis aan Mij’ (Lc. 22,

Zonder priester is er geen mis en zonder mis is er geen geestelijk leven, geen vereniging met Christus. Volgens goddelijke instelling is de redding van de wereld en de heiliging van de zielen niet voor te stellen zonder de priester die trouw de heilige mis viert.

19). Jezus heeft inderdaad op de avond voor zijn dood de Eu- charistie ingesteld en tegelijkertijd het priesterschap van het Nieuwe Verbond gegrondvest... Niemand kan zeggen ‘dit is mijn lichaam’ en ‘dit is de kelk van mijn bloed’ tenzij in de naam en in de persoon van Christus, enige hogepriester van het nieuwe en eeuwige Verbond...”

Zo zien wij duidelijk dat door instelling van Onze Heer Jezus Christus zelf, de priesterwijding de onontbeerlijke voorwaarde is voor de geldige viering van de Eucharistie. Nie- mand anders als de priester heeft de bevoegdheid om de mis op te dragen, sterker nog niemand anders heeft de volmacht om over brood en wijn de woorden van de consecratie uit te spreken en daardoor de gedaanten te veranderen in het li- chaam en in het bloed van Onze Heer. Zonder priester is er geen mis en zonder mis is er geen geestelijk leven, geen ver- eniging met Christus. Volgens goddelijke instelling is de red- ding van de wereld en de heiliging van de zielen niet voor te stellen zonder de priester die trouw de heilige Mis viert.

Voor de priester is dus de mis het centrum van zijn be- staan, draait alles rond het vieren van de liturgie, krijgt ge-

heel zijn doen en laten zin in de mate dat het voortkomt uit de celebratie van het mysterie van de mis. Eens gewijd is de pries- ter plaatsvervanger van Christus. Hij zet Christus voort. Mgr. Le- febvre herhaalde altijd weer dat de priester, priester is voor de mis, priester is voor Jezus Christus. Aan het altaar handelt hij in ‘persona Christi’. Wanneer hij consacreert en de woorden spreekt ‘dit is mijn lichaam’ zegt hij met heel zijn vermogens met heel zijn verstand ‘mijn lichaam’. Jezus, de Opperpriester zet op dat ogenblik door hem Zijn priesterschap voort. De priester is ge- heel in beslag genomen door Christus. Ook is hij beslist met heel zijn vrijheid, heel zijn bewustzijn volledig zichzelf, raakt hij op een onzegbare, ongelofelijke, met behulp van onze men- selijke schema’s niet te begrijpen manier verenigd is met Onze Heer Jezus Christus. Gezien deze vereniging met Christus en de waardigheid die daaruit voortkomt, moet volgens paus Pius X, het verschil tussen een priester en een fatsoenlijke man groter zijn dan het verschil tussen hemel en aarde. De vereiste priester- lijke heiligheid gaat alle begrip te boven en is niet een menselijk werk. Zij kan nooit de vrucht zijn van zuiver menselijke inspan- ningen. Door zich onder de blik van God te stellen en door zich op ieder ogenblik te voeden in het gebed, als gevolg van het in- nige contact met Christus zijn ideaal, kan de priester daar gera- ken. Heilig moet de priester zijn: heilig voor God, heilig voor zichzelf en vooral heilig voor de mensen. Nooit is het de pries- ter toegestaan zich in zichzelf te keren om zich uitsluitend be- zig te houden met zichzelf. Hij is priester voor de zielen en juist in zijn streven naar volmaaktheid heeft God het lot gelegd van honderdduizenden zielen. Het offer vieren, bidden, gelijk wor- den aan Jezus Christus is dus het centrum, de essentie van het apostolaat van de priester.

“Priesters voor de Kerk” is de grote intentie voor de traditi- onele pinksterbedevaart van Chartres naar Parijs. En hoe nodig zijn de priesters voor onze tijd! Na veertig jaren teleurgang in de Kerk is het aantal op minder dan een derde van het oorspronke- lijke aantal samengesmolten. Priesters die nog overblijven zijn gemiddeld boven de vijftenzestig jaar. Nieuwe roepingen hebben curiositeitswaarde. Lege seminaries, verlaten kloosters, afgebrok- en kerken horen tot de orde van de dag. Menselijk gesproken is de Kerk tot uitsterven gedoemd en is het gemakkelijk de statis- tiek van de ‘dag van het verdwijnen van de Kerk’ op te maken.

Moeten wij niets doen? Alleen wachten op de dag X? Meer en meer voelt de moderne mens de leegte die hem vervult en zoeken velen voedsel voor hun zielen. Jezus zag de mensen van zijn tijd en voelde medelijden met hen. “Hij zei tegen zijn leer- lingen: ‘De oogst is groot, maar er zijn weinig arbeiders.’” (Mat. 9, 36) Er zijn vandaag amper priesters, geen heilige priesters die dagelijks het offer van Onze Heer vieren om de zielen het brood van de hemel te reiken. Waar kunnen deze werklieden vandaan komen? Gewoon wachten zal geen verbetering brengen. Nooit zullen priesters zomaar uit de hemel komen vallen. Wat doen? De woorden van de Heer gevolg geven: “Vraag dus de eigenaar van de oogst of hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.” U vindt bij dit Informatieblad bijgesloten het inschrijf- formulier voor de Pinksterbedevaart: drie dagen gebed en offer om “Priesters voor de Kerk”.

Pater Jürgen Wegner

Sacramentum Caritatis

Postsynodale Apostolische Exhortatie
De voornaamste punten van commentaar voorzien

BrendanArthur,FSSPX

Op 13 maart j.l. bracht de Heilige Vader een apostolische exhortatie uit, gedateerd 22 februari, als slotdocument van de bisschoppensynode over de Eucharistie die in oktober 2005 gehouden werd. Deze exhortatie is tweemaal zo lang als zijn encycliek "Deus Caritas Est" en is door paus Benedictus bedoeld om in combinatie daarmee gelezen te worden.

Alvorens verder te gaan, rijst onmiddellijk een vraag: was een dergelijke exhortatie werkelijk nodig? Is wéér een document over het Allerheiligst Sacrament niet overdreven, aangezien de laatste jaren al een aantal documenten over dit onderwerp hebben gezien? Er zijn zeker twee redenen waarom dit niet het geval is. Ten eerste is het sacrament van de Heilige Eucharistie doel van alle sacramenten en het centrale punt van de praktijk van ons katholieke geloof. Het is toch onze Heer zelf, die tegenwoordig is onder de gedaanten van brood en wijn in dit Geheim van Geloof, en dus kan men er nauwelijks genoeg over zeggen. Ten tweede, het aandringen op veel van de punten die in het verleden zijn gemaakt in recente documenten zou ons ertoe brengen te geloven dat zij er niet in geslaagd zijn indruk te maken; vandaar de noodzaak van de herhaling.

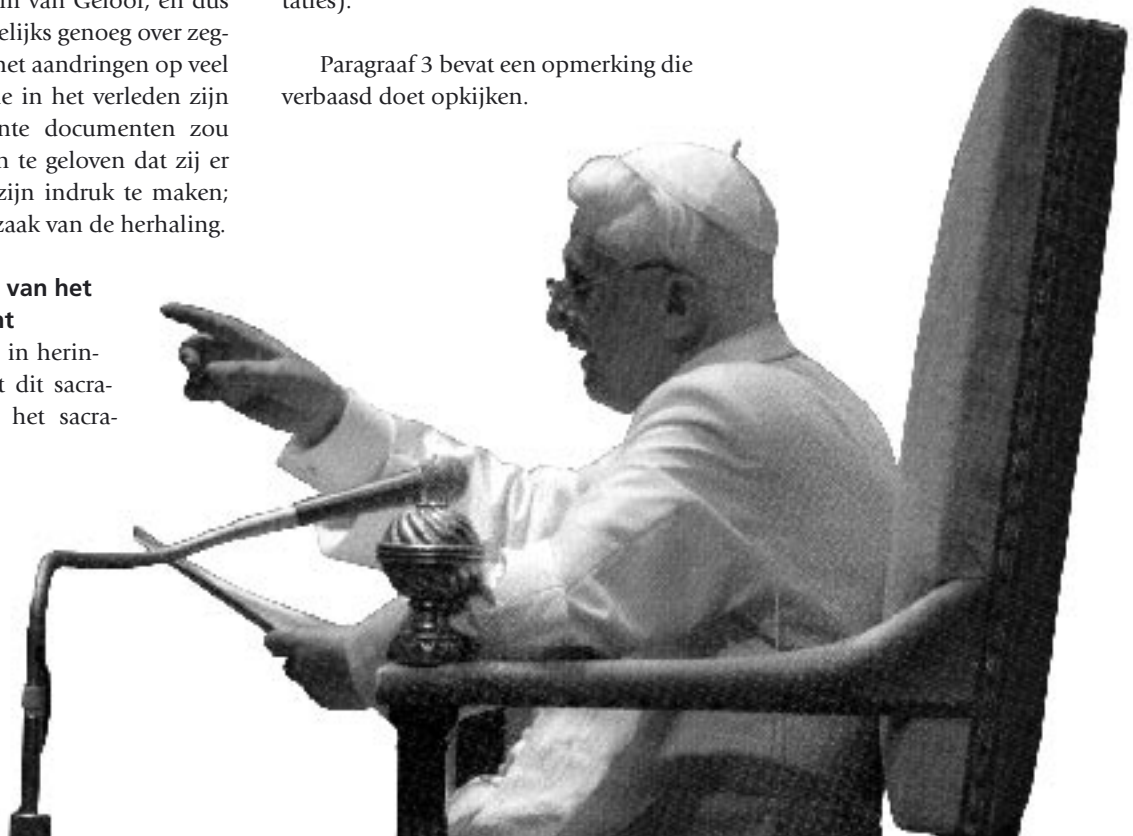
De inleiding van het document

Nadat hij ons in herinnering brengt dat dit sacrament bij uitstek het sacra-

ment van de liefde is, vertelt de heilige Vader ons dat dit ook het sacrament is waarin het verlangen van de mens naar de waarheid wordt vervuld. Onze Heer is de Waarheid en in de H. Eucharistie openbaart Hij ons de waarheid over de goddelijke Liefde. Om te maken dat wij deze goddelijke Liefde kunnen ontvangen, wordt onze Heer ons voedsel. Deze opmerkingen komen overeen met de oorlogsverklaring van de paus aan het relativisme van de waarheid (waardoor de objectieve waarheid ondergeschikt gemaakt wordt aan subjectieve interpretaties).

Paragraaf 3 bevat een opmerking die verbaasd doet opkijken.

De Heilige Vader spreekt over de liturgische traditie in het Oosten en het Westen die bewezen heeft dat de Eucharistie op het hoogste niveau van het kerkelijk leven staat, een traditie die heeft voortgeduurd tot onze eigen tijd. De paus en de bisschoppen wensen "de weldoende invloed van de liturgische vernieuwing die begon met het Tweede Vaticaans Oecumenisch Concilie op het kerkelijk leven te erkennen en opnieuw te verklaren". Er zijn "enkele misbruiken" geweest, dat is opgemerkt, maar deze

“kunnen niet de weldaden en de gelidigheid van de liturgische vernieuwing overschaduwen, waarvan de rijkdommen nog ten volle onderzocht moeten worden.” Het lijkt alsof de gelidigheid (d.i., leerstellige juistheid) van de vernieuwing in twijfel getrokken is. (Is het mogelijk niet te denken aan een bepaalde emeritus aartsbisschop en zijn mannetjes?) Te spreken over “enkele misbruiken” is zeker een verzachtende uitdrukking voor “algemeen verspreide misbruiken” die in plaats van tot weldaden te leiden de gelegenheid zijn geweest voor het massaal verlies van het geloof en voor heiligschennissen die

De priesters moeten zich bewust zijn van het feit dat zij in hun ministrie nooit zichzelf of hun persoonlijke mening op de eerste plaats moeten stellen, maar Jezus Christus.

slechts overtroffen zouden kunnen worden door duivelaanbidders. Als de rijkdommen nog ontdekt moeten worden, kan men hopen dat de onderzoekers een vergrootglas van de maat van de basiliek van St. Pieter onder hun apparatuur hebben. Dit zijn werkelijk teleurstellende gevoelens die symptomatisch schijnen voor de absolute relativiteit van de waarheid, die de paus verafschuwt.

Volgens de paus is het doel van de exhortatie, de beschouwingen en de voorstellen van de Synode in praktijk te brengen en “de wensen die door de synodevaders tot uitdrukking gebracht zijn te bekrachtigen. Daarvoor moedigt hij het christenvolk aan, zijn begrip van de betrekking tussen het eucharistisch mysterie, de liturgische handeling en de nieuwe geestelijke eerbied die ontleend wordt aan de Eucharistie als het sacrament van liefde, te verdiepen.” Deze drie punten vormen de drie delen van de apostolische exhortatie.

De Eucharistie, een geheim om te geloven

Het doet genoegen, dat er in de negende paragraaf met aandrang gezegd wordt dat de Eucharistie een offer is: “Jezus is het ware paaslam dat zichzelf vrijwillig offerde voor ons, en zo het nieuw en eeuwig verbond teweegbracht.” De voetnoten niet meegerekend, komt het woord “sacrificium” (offer) 39 keer voor, “victima” (slachtoffer) driemaal en “expiatio” (verzoening) eenmaal, waarbij men moet opmerken dat het woord “propitiatio” of afgeleiden daarvan nergens gevonden kunnen worden; evenmin worden gebruikt de termen “reparatio” (herstel), of “satisfactio” (voldoening) in de zin van voldoening voor de zonde. De taal van Trente is, helaas, niet volledig teruggekeerd, hoewel “transsubstantio” tweemaal te voorschijn komt.

Paragraaf 11 verklaart dat het vroegere offermaal (Pascha) niet meer herhaald hoeft te worden, omdat de vormen van het Oude Testament plaats hebben gemaakt voor de realiteit van de geofferde Christus. Sommige commentatoren hebben dit geïnterpreteerd als een herinnering aan gemeenschappen die de Mis opdragen met de klemtoon op het maaltijdaspect, ten nadele van het offeraspect. Onder dezen zijn vooral aan het Neo-Catechumenaat, een charismatische beweging, die onlangs één officiële en verschillende onofficiële waarschuwingen ontvangen heeft met betrekking tot haar bekende onorthodoxe manier om de Mis op te dragen.

Nadat we gehoord hebben dat de grond van de kerkelijke communie de Heilige Eucharistie is (par. 15), wordt ons verteld dat “het leggen van een klemtoon op deze eucharistische basis van kerkelijke gemeenschap ook groter kan bijdragen aan de oecumenische dialoog met de kerken en de kerkelijke gemeenschappen die niet in volledige vereniging zijn met de Stoel van Petrus.” Dit kan wel weer een vriendelijke bevestiging zijn van wat de katholieke Kerk gemeen heeft met de orthodoxe Kerk (een mooi gebaar, hoewel men het voorname punt van de scheiding zelden genoemd ziet: het universeel primaatschap van jurisdictie van de bisschop van Rome). Moeilijker te begrijpen is

hoe “de nadruk op het kerkelijk karakter van de Eucharistie een belangrijk element kan worden in de dialoog met de gemeenschappen van de hervormde traditie”. Uiteindelijk beschouwde Luther de Mis als de “gruwel van elende” en “de idolate aanbidding van brood”. De Eucharistie kan onmogelijk een brug zijn tussen katholieken en protestanten tot de leden van de “hervormde traditie” hun sacramentele theologie van symbolische tegenwoordigheid zeer veranderen in een van transsubstantiële tegenwoordigheid. Interessant om waar te nemen is echter de terminologie die gebruikt wordt door de paus: de orthodoxen (die geldige sacramenten hebben en een, zij het incomplete, vorm van kerkelijke hiërarchie) worden ingedeeld als “Kerken”, en de protestanten alleen als “gemeenschappen”.

Betrekkingen tussen sacramenten

In de paragrafen 16 – 29 wordt de betrekking van de H. Eucharistie tot de andere sacramenten uitgelegd. De paus wil commentaar geven op actuele kwesties en discussies met betrekking tot deze andere sacramenten. Omdat het doopsel en het vormsel als “sacramenten van inwijding” de Eucharistie als doel hebben, wordt er gevraagd of het vormsel niet ontvangen zou kunnen worden vóór de eerste Communie, zoals in de Oosterse traditie. Deze kwestie zal verder onderzocht worden door de Romeinse Curie en de bisschoppenconferenties. De Eerste Heilige Communie wordt met nadruk genoemd als een gelegenheid om het grote belang van “een persoonlijke ontmoeting met Jezus” te prenten in het geheugen van het kind en zelfs van de familieleden die aanwezig zijn. “De pastorale programma’s in de parochie zouden zoveel mogelijk moeten maken van dit uiterst belangrijk ogenblik”. Helaas blijft on gezegd waaruit deze programma’s zouden moeten bestaan (of niet bestaan).

De biecht die aan de communie voorafgaat is noodzakelijk, vooral omdat “we weten dat de gelovigen omgeven worden door een cultuur die ertoe neigt het begrip zonde weg te werken en een oppervlakkige benadering te bevorderen, die over het hoofd ziet dat het nodig is om in staat van genade te zijn

om waardig tot de sacramentele communie te naderen". We moeten er bijna een woordenboek bij nemen, zo zelden horen we de woorden "zonde" en "genade". Terloops herinnert de paus eraan dat het nodig is, dat de persoonlijke biecht gemakkelijk ter beschikking staat van de gelovigen, die bovendien recht hebben op anonimiteit. "Alle priesters zouden zichzelf met edelmoedigheid, betrokkenheid en bekwaamheid moeten wijden aan de toediening van het sacrament van verzoening". Zogenaamd algemene absoluties moeten beperkt blijven tot die gevallen waarin zij toegestaan zijn door de kerkelijke wet. De praktijk van het verdienen van aflaten wordt aangeraden als een middel om de veelvuldige biecht en communie te bevorderen.

De Eucharistie zou aan de zieken gebracht moeten worden en gegeven met het sacrament van de "ziekenzalving" (vroeger in het Nederlands bekend als het Laatste Oliesel) en zeer belangrijk in de laatste stadia van ziekte, waarin de Eucharistie ontvangen moet worden als viaticum. Er wordt weer aangedrongen op pastorale zorg.

Priester en Eucharistie

Er is een intrinsieke betrekking tussen het priesterschap en de Eucharistie daar onze Heer "priester, slachtoffer en altaar is: de bemiddelaar tussen God de Vader en zijn volk, het zoenoffer dat Zichzelf offert op het altaar van het Kruis". De paus gaat verder met te verklaren dat "de priesterwijding de onmisbare voorwaarde is voor de geldige viering van de Eucharistie... Dientengevolge zouden priesters zich bewust moeten zijn van het feit dat zij in hun ministerie nooit zichzelf of hun persoonlijke meningen op de eerste plaats zouden moeten stellen, maar Jezus Christus. Iedere poging om zichzelf tot centrum van de liturgische handeling te maken is in tegenspraak met hun identiteit als priester".

Dit punt is een duidelijke afwijzing van degenen die het onderscheid tussen het priesterschap van de geestelijkheid en het priesterschap van de leken zouden willen uitwissen. Die priesters die bedreven zijn in het ontwerpen van hun eigen liturgieën worden ook berispt om hun destructieve eigenwaan. Zij moeten

de Mis opdragen "alles vermijgend wat de indruk kan geven van een buitensporige nadruk op hun eigen persoonlijkheid".

Een kwestie die de laatste vijftig jaren herhaaldelijk is gerezen, is die van het celibaat van de priester. Maar het celibaat is "een onschatbare schat". "Het is niet voldoende het celibaat van de priester in zuiver functionele termen te begrijpen. Celibaat is werkelijk een speciale manier van zich te voegen naar Christus' eigen levenswijze. Deze keuze heeft eerst en vooral het karakter van een huwelijk; het is een diepe identificatie met het hart van Christus de Bruidegom die zijn leven geeft voor zijn Bruid". En dus zal er, tot teleurstelling van sommige activisten, geen verandering komen in het beleid maar eerder een bevestiging "dat het verplicht blijft in de Latijnse traditie. Priesterlijk celibaat beleefd met rijpheid, vreugde en toewijding is een onmetelijke zegen voor de Kerk en zelfs voor de maatschappij". Een tegenargument van de activisten is het tekort aan priesters, maar de paus is dit vóór. Nadat hij een meer gelijke verdeling van priesters over de wereld heeft bepleit, vraagt de paus nieuwe inspanningen om "vooral onder de jongeren, een houding van innerlijke openheid voor een priesterroeping te bevorderen. De situatie kan niet opgelost worden met louter prakti-

drukking gebracht door ons eraan te herinneren dat de eenheid van het huwelijk de eenheid uitdrukt van Christus met zijn Bruid, de Kerk, die teweeg gebracht wordt door de H. Eucharistie. Een logische conclusie van het sacramenteel karakter van het huwelijk is de monogamie, in tegenstelling tot de culturen waarin polygamie wordt geïmplementeerd. Zij die zich in zo'n situatie bevinden en zich bekeren, moeten "alle offers brengen die noodzakelijk zijn om tot een volmaakte kerkelijke gemeenschap te komen. De Kerk begeleidt hen met een pastorale zorg die voorzichtig en toch sterk is..." Incurtatie strekt zich niet uit tot polygamie!

Eenmaligheid houdt onverbrekelijkheid in: het huwelijk is "tot de dood ons scheidt". Echtscheiding is "een gesel voor de hedendaagse maatschappij en een die in toenemende mate ook de katholieke gemeenschap aantast. De herders van de Kerk zijn uit liefde voor de waarheid verplicht de verschillende situaties zorgvuldig te onderscheiden, om in staat te zijn juiste geestelijke begeleiding te bieden aan de betrokken gelovigen. De bisschoppensynode bevestigde de praktijk van de Kerk, gebaseerd op de Heilige Schrift, om gescheiden en weer hertrouwd personen niet tot de sacramenten toe te laten, omdat de staat en de omstandigheden van hun leven objectief in tegenspraak zijn met de lief-

Uitreiking van de Communie tijdens de H. Mis met de kardinalen in de Sixtijnse kapel na de pauskeuze in 2005

Echter, "dit pad... kan nooit de goedkeuring van deze relaties inhouden, uit vrees dat er verwarring ontstaat onder de gelovigen over de waarde van het huwelijk". Tenslotte houdt de paus vast aan de noodzaak van het goed voorbereiden van jonge paren voor het sacrament van het huwelijk – met als doel toekomstig leed te voorkomen. "Het goed dat de Kerk en de maatschappij in zijn geheel verwacht van het huwelijk en van het gezin, op het huwelijk gegrondvest, is zo groot dat het vraagt om volledige pastorale betrokkenheid bij dit speciale gebied. Het huwelijk en het gezin zijn instellingen die bevorderd moeten worden en verdedigd tegen iedere mogelijke verkeerde voorstelling van hun ware natuur, omdat alles wat nadelig is voor hen, schadelijk is voor de maatschappij zelf". Dit is natuurlijk een veroordeling van huwelijken ensamen levingscontracten tussen homoseksuelen.

Het eerste van de drie delen van de exhortatie eindigt met eschatologische beschouwingen van de Eucharistie (het eucharistisch banket als voorsmaak van het hemels banket), en de voorstelling van de H. Maagd Maria als voorbeeld voor de eucharistische ziel.

De Eucharistie, een geheim om te vieren

In dit disciplinair gedeelte van het document rolt de paus zijn mouwen op en gaat aan het werk met de grondbeginselen van de liturgie. Om te beginnen wordt het eeuwenoud adagium herhaald: *lex orandi, lex credendi*. Omdat de manier van eredienst het geloof bepaalt, zijn de volgende paragrafen aansporingen om de katholieke eredienst katholieker te maken.

In algemene termen beginnend schrijft paus Benedictus XVI: "Schoonheid is niet alleen versiering, maar integendeel een essentieel element van de liturgische handeling, aangezien het een attribuut van God zelf en van zijn openbaring is.

"Het voorwerp van de intrinsieke schoonheid van de liturgie is Christus zelf, verzezen en verheerlijkt in de Heilige Geest, die de Kerk in zijn werk insluit". Het laatste deel van deze bewerking brengt iemand ertoe zich af te vragen of de Heilige Geest ook in an-

dere godsdiensten actief, en niet alleen door de enige Kerk die katholiek is. Er is een spoor van indifferentisme hierin, dat zijn bron vindt in het oecumenisme van het Tweede Vaticaans Concilie.

Om de liturgische schoonheid van buitenaf zeker te stellen, lezen we in paragraaf 39 dat de bisschoppen "ervan verzekerd moeten zijn dat de priesters, de diakens, en de christelijke leken gelovigen steeds dieper de authentieke bedoeling van de riten en de liturgische teksten begrijpen, en daardoor gebracht worden tot een actieve en vruchtbare viering van de Eucharistie". Overigens is de Latijnse term die doorgaans met "actief," wordt vertaald in feite niet "activa" (in de betekenis van lichamelijke deelname) maar "actuosa" (in de betekenis van geestelijke deelname). De krakemikkige vertaling werd gebruikt in de vertalingen van "Sacrosanctum Concilium", de constitutie van het Tweede Vaticaans Concilie over de liturgie.

Schoonheid van de Liturgie

De manier waarop de bisschop de Mis opdraagt moet een voorbeeld zijn voor de rest van het bisdom. Priesters en "voorgangers in de liturgie" moeten de schoonheid van de liturgie zo goed mogelijk verzekeren door eenvoudig de rubrieken te volgen en de voorgeschreven teksten te gebruiken. "Deze teksten bevatten rijkdommen die het geloof en de ervaring van het Volk van God gedurende zijn tweeduizendjarige geschiedenis hebben behoed en tot uiting gebracht." Dit kan slechts als waar genoemd worden voor zover de liturgische teksten onaangetast zijn gebleven door de hervormers van de 1960-er jaren, en wij weten hoe weinig er aan hun bloedige messen zijn ontsnapt. "De eenvoud van de (liturgische) gebaren en de soberheid van haar ordelijke opeenvolging van tekens brengen meer over en inspireren meer dan welke gekunstelde en onaangepaste toevoegingen ook." Met andere woorden, eerbiedige kniebuigingen en minder radslagen.

Paragraaf 40 wijst uit dat de paus weer meer waardering voor kunst wenst te zien bij de clerus. "Een degelijke kennis van de geschiedenis van de gewijde kunst kan nuttig zijn voor degenen die verantwoordelijk zijn voor het opdracht

geven aan kunstenaars en architecten, om kunstwerken te maken voor de liturgie. Bijgevolg is het essentieel dat de opleiding van seminaristen en priesters de studie van kunsthistorie omvat, speciaal gericht op gewijde gebouwen en de overeenkomstige liturgische normen. Al wat in betrekking staat tot de Eucharistie zou door schoonheid gekenmerkt moeten zijn. Er moet ook extra aandacht en zorg gegeven worden aan de gewaden, het meubilair en de heilige vaten, zodat zij door hun harmonieus en ordelijk geheel eerbied voor het mysterie van God voeden, de eenheid van het geloof duidelijk maken en devotie versterken".

Aangaande liturgische muziek geeft de paus de voorkeur aan het traditione-

Paus Benedictus XVI tijdens zijn eerste algemene audiëntie op het St. Pietersplein

le boven "generieke improvisatie of de invoering van muzikale genres die geen respect hebben voor de bedoeling van de liturgie". Kunst mag een element van subjectiviteit bevatten, maar niettemin, "kunnen we niet zeggen dat het ene lied even goed is als het andere... Tenslotte wens ik, hoewel ik diverse stijlen en verschillende ook zeer prijzenswaardige tradities waardeer, in overeenstemming met het verzoek dat door de synodevaders naar voren gebracht is, dat Gregoriaanse zang als passend beschouwd en gebruikt wordt voor de Romeinse liturgie." Het laatste deel van dit citaat is genomen uit Sacrosanctum Concilium. Men kan voor zichzelf beoordelen hoe de Gregoriaanse muziek is gewaardeerd en gebruikt in de naconcliaire tijd.

Liturgische structuur

De paus gaat door van paragraaf 43 tot 51 met het beschouwen van de liturgische structuur. Er bestaat een eenheid tussen de liturgie van het woord (vroeger bekend al de Mis van de catechumenen) en de eucharistische liturgie (vroeger bekend als de Mis van de gelovigen). "Derhalve moet er steeds in gedachten gehouden worden dat het woord van God, door de Kerk gelezen en verkondigd in de liturgie, tot de Eucharistie leidt als tot het doel dat het van natuur toekomt." De liturgie van het woord moet "toevertrouwd worden aan goed voorbereide lezers." De priesters worden gewaarschuwd dat "de kwaliteit van de homilieën verbeterd moet worden". Preken zouden niet algemeen of abstract moeten zijn, maar praktisch en catechetisch.

Het aanbieden van de gaven bij het offertorium kan het best gedaan worden, "zonder de behoefte aan overmatige nadruk of ingewikkeldheid". Dit zou een afwijzing kunnen zijn van bijvoorbeeld offertoriumprocessies, door half-naakte inlanders, zoals bij meer dan een gelegenheid gezien werd tijdens het bewind van de vorige paus.

Buitengewoon verbazingwekkend is de verklaring van paus Benedictus dat "de verschillende Eucharistische Gebeden die het missaal omvat aan ons zijn overgeleverd door de levende traditie van de Kerk en opmerkenswaardig zijn voor hun overvloedige theologische en

geestelijke rijkdom." Dit is zeker een overdreven voorstelling van de geschiedenis. Van de vier "Eucharistische Gebeden" (de Canon van de Mis), is alleen de eerste zuiver overgedragen door de traditie (tenzij we aannemen dat "levende traditie" maaksels inhoudt) en zelfs deze "Romeinse Canon" heeft de liturgische revolutie niet zonder schade overleefd. Wat betreft de andere drie, zij zijn op z'n best reconstructies van teksten van twijfelachtig historische en liturgische waarde; in het ergste geval moderne uitvindingen. Alsof vier Canons niet genoeg waren, zijn er door de bisschoppenconferenties voor plaatselijk gebruik zelfs nog meer toegestaan. De Nederlandse kerkprovincie heeft er dertien.

Regels

Nadat hij heeft bevestigd, dat het teken van de vrede (de handdruk) een teken van grote waarde is "in onze tijden vol van angst en conflict", waarschuwt de paus voor overdrijving. Bewaar de handdruk voor uw naaste buur, zegt hij. In een voetnoot wordt de mogelijkheid geopperd, om dit teken van vrede te verplaatsen naar het begin van het offertorium, om onnodige afleiding voor de communie te vermijden. De Romeinse Curie zal deze mogelijkheid nader bestuderen.

De reeds aangegeven regels voor het uitdelen van de communie worden opnieuw bevestigd. Deze zijn, dat de priesters of de diakens deze moeten uitdelen, tenzij er een echte noodzaak is voor een buitengewoon bedienaar (en het erbarmelijke aantal aanwezigen bij de Mis in ogeschouw genomen, lijkt dit steeds minder waarschijnlijk); dat de communie op de tong beschouwd wordt als de gewone wijze van ontvangen en op deze manier gegeven moet worden aan allen die erom vragen (vgl. Redemptionis Sacramentum, 25 maart 2004). De paus bespreekt het probleem van de huwelijken en begrafenissen enz., waarbij sommigen, hoewel in een objectieve staat van onwaardigheid, toch de communie ontvangen. Dit moet voorkomen worden door een duidelijke verklaring van de voorwaarden voor het communiceren. De Priesterbroederschap St. Pius X is hierin niet alleen gehoorzaam aan deze pauselijke wens, maar is hem zelfs vóór.

Het laatste punt van de paus over de structuur van de Mis is het "Ite, missa est". "Het kan nuttig zijn nieuwe teksten vast te stellen, naar behoren goedgekeurd, voor het gebed over het volk en de laatste zegen," om de betrekking tussen de Mis en de zending van iedere christen in de wereld, duidelijker te maken. Men vraagt zich af of nog weer een andere vermeerdering van teksten nodig en wenselijk is.

Waar de Latijnse
gebeden gezegd
en de Latijnse
hymnen gezongen
worden, daar is
natuurlijkerwijze
meer meditatie,
devotie en eerbied.

Actieve deelname

Onze gedachten richtend naar de manier van actieve deelname, van paragraaf 52 tot 70, stelt de paus duidelijk dat "het woord 'deelname' niet een eenvoudige uitwendige activiteit tijdens de Mis bedoeld is. In werkelijkheid moet de actieve deelname die het Concilie zich wenste, verstaan worden in wezenlijke termen, te beginnen bij een groter besef van het mysterie dat gevierd wordt en van zijn relatie met het dagelijks leven ... bewust, met godsvrucht en actief aan de heilige handeling deelnemen." Dit soort van deelname is het type dat de grote geesten van de liturgische beweging in gedachten hadden, voordat het overvallen werd in de 50-er jaren. (Voor een uitstekende samenvatting van de geschiedenis van deze beweging, zie "The Organic Development of the Liturgy", door dr. Alcuin Reid, Ignatius Press.)

De paus vervolgt: "De actieve deelname van de leken heeft geen profijt van verwarring die voortkomt uit een onvermogen, de verschillende functies die eigen zijn aan eenieder binnen

de gemeenschap van de Kerk, te onderscheiden." Symptomatisch voor deze verwarring is de verwerpelijke praktijk van vrouwen, binnen te dringen in het heiligdom, terwijl zij albes of zelfs ka-zuifels dragen met stola's om de nek gedrapeerd!

Persoonlijke voorwaarden voor een werkelijk actieve deelname van katholieken zijn "de geest van voortdurende bekering", een gewetensonderzoek, "recollectie en stilte... vasten en, waar nodig, het sacrament van de biecht". Wie

Het verlies van een zin voor de zondag als de dag des Heren, een dag om geheiligd te worden, is symptomatisch voor het verlies van een authentiek gevoel van christelijke vrijheid, de vrijheid van de kinderen van God."

niet in staat van genade is, heeft niet het recht om de communie te ontvangen. Waar de sacramentele communie niet ontvangen kan worden, zal een geestelijke communie nuttig zijn. Niet-katholieke christenen kunnen de communie niet ontvangen behalve in die uitzonderlijke omstandigheden die expliciet zijn vastgelegd in de kerkelijke wet, dat is, geloof in de werkelijke tegenwoordigheid, onvermogen om de communie te ontvangen in zijn eigen ritus en vermindering van het gevaar van indifferentisme (c. 844 §§3-4).

Een modern verschijnsel is "deelname" aan de Mis via radio, televisie of internet. Deze middelen kunnen nuttig zijn, maar doen niet de verplichting van het bijwonen van de Mis vervullen. De- genen die zich bezighouden met het uitzenden van een Mis moeten ervoor zorgen, dat zij een goed voorbeeld geven.

Er moet op toegezien worden dat de zieken, gevangenen en migranten allemaal de verschuldigde aandacht krijgen bij het ontvangen van de communie (en in hun eigen ritus, in het geval van migranten uit het Oosten).

Mis in Latijn

Bij grootschalige Missen, waar- schuwt de paus, kunnen concelebra- ties slordig worden. Er is speciale cho- reografie nodig om te zorgen dat de dingen soepel verlopen. Bij deze grote en dikwijls internationale bijeenkom- sten, moet Latijn de taal zijn waaraan de voorkeur gegeven wordt: "Van deze gelegenheden moet het beste gemaakt worden. Om de eenheid en algemeen- heid van de Kerk duidelijker tot uit- drukking te brengen, wens ik het voor- stel te steunen dat gedaan is door de bisschoppensynode, in overeenstem- ming met de richtlijnen van het Twee- de Vaticaans Concilie, dat, met uitzon- dering van de lezingen, de homilie en het gebed van de gelovigen, zulke litur- gieën gevierd kunnen worden in het La- tijn. Evenzo zouden de beter bekende gebeden van de traditie van de Kerk in het Latijn gebeden moeten worden en, indien mogelijk, zouden er selecties van Gregoriaans gezang gezongen moeten worden. Meer in het algemeen vraag ik, dat toekomstige priesters, in hun tijd in het seminarie de voorbereiding ontvan- gen die nodig is om de Mis in het Latijn te begrijpen en op te dragen, en ook om Latijnse teksten te gebruiken en Grego- riaanse zang uit te voeren; en ook moe- ten we niet vergeten dat aan de gelovi- gen geleerd kan worden de gewonere gebeden in het Latijn te bidden, en ook gedeelten van de liturgie in het Grego- riaans te zingen." Waar de Latijnse ge- beden gezegd en de Latijnse hymnen gezongen worden, daar is natuurlijker- wijze meer meditatie, devotie en eer- bied. Het lijdt geen twijfel dat de paus meer Latijn zou willen horen bij het op- dragen van de Mis. Hierover schreef hij al in zijn boek "Der Geist der Liturgie." (Herder Verlag)

Bij de paragrafen 64 tot 69 worden onze gedachten naar binnen gericht naar onze inwendige deelname aan de celebratie van de Mis. Er is een ca- techese nodig om ons geloof in het sa- crament te verdiepen en deze catechese

zou moeten bestaan uit een verklaring van de ritus in het licht van de gebeur- tenissen van onze verlossing (d.i., de Menswording en het paasmysterie); uit een voorstelling van de bedoeling van de tekens die de ritus bevatten; uit het uitzetten van de betekenis van de rit- ten "voor het christelijk leven in al zijn dimensies - werk en verantwoordelijk- heid, gedachten en emoties, activiteit en rust". Een toename van uitwendige eerbied voor de Eucharistie zal een ze- ker teken zijn dat deze catechese succes heeft.

Deze gedachtegang volgend, legt de paus de nadruk op de "betrekking tus- sen eucharistische viering en eucharis- tische aanbidding. Een groeiende waar- dering van dit belangrijk aspect van het geloof van de Kerk is een belangrijk on- derdeel geweest van onze ervaring in de jaren die volgden op de liturgische vernieuwing die door het Tweede Vaticaans Concilie gevraagd werd." Het schijnt dat de ervaring van de paus verschillend was van die van de meerderheid van de katholieken in deze jaren. In ieder ge- val verwerpt hij de tegenwerping "dat het eucharistisch brood ons niet gege- ven was om er naar te kijken, maar om gegeten te worden" als in strijd met de Traditie. De twee gaan hand in hand, dringt hij aan: "Alleen in aanbidding kan een diep en zuiver begrip rijpen." En dus beveelt hij logischerwijze al de traditionele vormen van eucharistische vroomheid aan: aanbidding en lof in de parochie, processies met het Heilig Sacrament (vooral op Sacramentsdag), het veertigurengebed, plaatselijke en in- ternationale eucharistische congressen. Het tabernakel moet teruggebracht wor- den op de plaats die het toekomst, op of boven het hoogaltaar, waar er nog een is, of in het centrum van de apsis, waar er geen is.

De Eucharistie, een geheim om te beleven

In dit laatste gedeelte (paragrafen 70 - 97), worden de maatschappelijke voortvloei- sels van de H. Eucharistie be- schouwd. De belangrijkste punten daar- van worden hier vermeld.

Het ontvangen van de Eucharistie "bevat en herschept ieder facet van het leven... Omdat de Eucharistie het con-

crete, alledaagse bestaan van de gelovige omvat, maakt het dagelijks de progressieve metamorfose mogelijk van al degenen, die door de genade geroepen worden, het beeld van de Zoon van God te overwegen... de aanbidding van God in ons leven kan niet gedegradeerd worden tot iets privaats en individueels, maar is van natuur erop gericht ieder facet van ons bestaan te doordringen".

Zondagsplicht

"De synodevaders bevestigden opnieuw de belangrijkheid van de zondagsplicht voor alle gelovigen, omdat zij deze zien als een bron van authentieke vrijheid die hen in staat stelt iedere dag te leven in overeenstemming met wat zij vierden op 'de dag des Heren'. Het geloofsleven komt in gevaar als we het verlangen verliezen, te delen in de viering van de Eucharistie en zijn herdenking van overwinning van Pasen. Het deelnemen aan de liturgische samenkomst op zondag, met al onze broeders en zusters met wie wij één lichaam vormen in Jezus Christus, wordt geëist door ons christelijk geweten en tegelijkertijd vormt het dat geweten. Het verlies van een zin voor de zondag als de dag des Heren, een dag om geheiligd te worden, is symptomatisch voor het verlies van een authentiek gevoel van christelijke vrijheid, de vrijheid van de kinderen van God." "Terwijl we erkennen dat de zaterdagavond, beginnend met de eerste vespers, al een deel van de zondag is en een tijd waarin de zondagsplicht kan worden vervuld - moeten we ons herinneren dat de zondag zelf wordt bedoeld om heilig gehouden te worden, opdat hij niet uiteindelijk een dag wordt die 'leeg van God' is. We moeten enige teleurstelling uiten, dat de zaterdagse "vigiliemis" gehandhaafd wordt, daar haar bestaan lijkt af te leiden van de lovenswaardige gevoelens die de Heilige Vader hier tot uitdrukking heeft gebracht.

Op die plaatsen waar er geen priester is om een zondagsmis op te dragen, zouden de gelovigen, zo mogelijk, een parochie moeten vinden waar wel een Mis is. Echter: "Daar waar grote afstanden het praktisch onmogelijk maken deel te nemen aan de Eucharistie op zondag, is het toch belangrijk voor de christenen, bijeen te komen om de Heer te loven en de dag die voor Hem

gereserveerd is, te herdenken. Dit moet echter vergezeld gaan van een adequate instructie over het verschil tussen de Mis en samenkomsten op zondag in afwezigheid van een priester. De pastorale zorg van de Kerk moet in het laatste geval tot uitdrukking komen door het garanderen dat de liturgie van het woord geleid door een diaken of een leider van de gemeenschap aan wie deze bediening naar behoren is toevertrouwd door het bevoegde gezag ten uitvoer wordt gebracht volgens een specifiek ritueel, door de bisschoppenconferenties voor dit doel voorbereid en goedgekeurd." Het is duidelijk dat deze "liturgieën" de uitzondering en een laatste optie zouden moeten zijn. In westerse landen waar vervoer gemakkelijk verkrijgbaar is, kunnen ze helemaal niet noodzakelijk geacht worden. Anderzijds wordt de priesters door de paus en de synodevaders aanbevolen, dagelijks de Mis op te dragen, "zelfs wanneer er geen gelovigen aanwezig zijn".

Openbaar getuigenis

"Aanbidding om God te behagen kan nooit een zuivere privé zaak zijn, zonder consequenties voor onze betrekkingen tot anderen: het vraagt een openbaar getuigenis van ons geloof. Dit is natuurlijk waar voor alle gedoopten, maar het is vooral van toepassing op al degenen die, op grond van hun maatschappelijke of politieke positie,

beslissingen moeten nemen over fundamentele waarden, zoals eerbied voor het menselijk leven, de verdediging ervan van de conceptie tot de natuurlijke dood, het gezin, gebaseerd op het huwelijk tussen een man en een vrouw, de vrijheid om zijn kinderen op te voeden en de bevordering van het algemeen welzijn in al zijn vormen. Over deze waarden valt niet te onderhandelen." Dit zijn de zaden van de katholieke sociale leer en de nu onpopulaire Katholieke Aktie. Godsdienst moet niet in de sacristieën gehouden worden, maar past evenzeer in de scholen en de ziekenhuizen, op het openbaar terrein en zelfs in het parlement. De godsdienstvrijheid en de scheiding van Kerk en staat, bekrachtigd in de verklaring van Vaticanum II "Dignitatis Humanae", is onlogisch (en in strijd met de traditie) doordat het deze conclusie niet trekt. (Deze alinea staat ook al eerder!!!)

Onder verschillende maatschappelijke overwegingen zegt de Heilige Vader dit: "De Eucharistie, als het sacrament van onze verlossing, herinnert ons onvermijdelijk aan de eenheid van Christus en de verlossing die Hij voor ons verkreeg door zijn bloed. Het mysterie van de Eucharistie, geloofd en gevierd, vraagt een voortdurende catechese over de noodzaak om zich vooral bezig te houden met een missionaire inspanning die gericht is op de verkondiging

H. Mis met de kardinalen in de Sixtijnse kapel na de pauskeuze in 2005

van Jezus als onze enige Verlosser." We zien hier hoe dicht het Vaticaan nadert tot het verklaren, dat er geen verlossing is buiten Christus. Deze positieve waarneming wordt verduisterd door de volgende paragraaf, die een gebed bevat "voor grotere godsdienstvrijheid in iedere natie, zodat christenen, evenals de volgelingen van andere godsdiensten, vrijuit hun overtuigingen tot uitdrukking kunnen brengen, zowel als individuen alsook als gemeenschappen." De duivelstaart van godsdienstvrijheid roert zich weer! Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen waarheid en dwaling en hun respectievelijke rechten. Het is juist deze leer die de vernietiging van de christelijke beschaving die de paus wenst te herstellen, heeft versneld.

We zijn heel blij dat de paus tegen de leden van de clerus die er de voorkeur aan geven redders te zijn van de wereld, liever dan redders van de zielen, het volgende te zeggen heeft: "Het is niet de taak van de Kerk, zich bezig te houden met het politieke werk om een zo rechtvaardig mogelijke maatschappij te bewerkstelligen". De Kerk is een menselijk gemeenschap, maar geen maat-

schappijhervormer. Ze is menselijk goddelijk en goddelijk menselijk. Maar het menselijke is gericht op het goddelijke; niet op zichzelf.

Tot besluit verklaart de paus, als om alles samen te vatten wat er gezegd is: "We kunnen niet leven zonder deel te hebben aan het sacrament van onze verlossing."

Zoals met veel van de documenten die uit Rome komen het geval is, wekt dit gemengde gevoelens op. Veel van de diepgaande overwegingen van de paus zijn prachtig, en de bedoeling om de liturgische misstanden recht te zetten is duidelijk. Niettemin, zolang als de Heilige Vader zijn hand houdt boven het hoofd van dat afschuwelijke ding, het Tweede Vaticaans Concilie en de liturgische hervorming die het voortbracht, zal hij zijn "als iemand die een slag in de lucht geeft". Toch zou iedere verbetering op lokaal niveau een stap in de goede richting zijn; iedere maatregel bedoeld om de eerbied, verschuldigd aan het Allerheiligst Sacrament, slechts ver-

welkomd worden. Wat we echter moeten afwachten is, of dit lange document door de bisschoppen op lokaal niveau zal worden toegepast. Maar als wij volgens de ervaring uit het verleden kunnen oordelen, zal dat weer niet gebeuren. Zo lang als de bisschoppen kiezen om hun eigen agenda's te volgen met veronachtzaming van de richtlijnen van Rome, of te slap zijn om ze toe te passen, uit vrees voor de onaangename reacties van onorthodoxe priesters en stolladragede vrouwen, zal de status quo het winnen en zal Sacramentum Caritatis een dode letter blijven.

Wat betekent priester zijn voor u?

Interview met Z. Exc. Mgr. B. Fellay

Donec Ponam: Monseigneur u bent de Algemeen Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, deze Broederschap die het licht gezien heeft bij de stichting van het seminarie van Ecône. Dat lijkt een voorbeschikking want u bent, geloof ik, in Ecône geboren...

Monseigneur Fellay: Dat klopt niet helemaal: ik ben zeker geboren in de Valais, maar niet precies daar. Maar het is waar dat wij wel in Ecône woonden vóór de komst van mgr. Lefebvre, die gearriveerd is toen ik ongeveer twaalf jaar was.

Heeft zijn persoonlijkheid indruk gemaakt op het kind dat u toen was?

In het begin niet, tenminste laten we zeggen, het was een bisschop! Maar ik kan niet meer zeggen dan dat... Er was in onze familie een bisschop die we dikwijls ontmoetten, dat was voor mij dus een natuurlijk contact; ik was natuurlijk onder de indruk, maar eenvoudig zoals een kind tegenover een gewaardeerde en gerespecteerde volwassene.

Had u toen persoonlijke banden met het seminarie?

Ja, er waren vanaf het begin zeer nauwe banden tussen ons. Ik moet u misschien uitleggen hoe dat allemaal is gegaan: in het begin beperkt Ecône zich tot een boerderij die behoort aan de kanniken van de Grote Sint Bernard, een elektriciteitscentrale, zes huizen van de mensen die in de centrale werken en... de bergen. Dat is alles.

Daarna werd de boerderij gekocht door personen die het religieuze karakter van de plaats wilden bewaren. Na verschillende vergeefse pogingen om

een koper te vinden, wisten zij mgr. Lefebvre te interesseren. Op die manier kwamen er nieuwe bewoners in Ecône. Mijn vader, die directeur van de elektriciteitscentrale was, stelde dadelijk lokalen tot hun beschikking, opdat allen er konden wonen, want die boerderij was al snel een veel bezocht seminarie geworden.

En ik, ik ben beneden aan de helling, op 300 meter van de boerderij...

Monseigneur, vandaag bent u priester en u bezit zelfs de volheid van het priesterschap omdat u bisschop bent. Wat betekent "priester zijn" voor u?

Dat betekent heel veel. Ten eerste, is dat het werk van Christus voortzetten. Ik schrik er voor terug te zeggen dat het is "Christus zijn", maar ergens is het dat wel.

"In persona Christi"?

Ja zeker, de priester is priester voor de Mis en onze stichter, monseigneur Lefebvre, heeft de broederschap georiënteerd op de Mis: op het priesterschap dat wil vooral zeggen op de Mis. In persona Christi, ja, maar niet alleen in de Mis: alles, alles wat er mee samenhangt, alles wat dat inhoudt, want wie priesterschap zegt, zegt Jezus Christus, en dus wie priester zegt, zegt Jezus Christus. Priester worden is, als ik het mag zeggen, Jezus worden, dat is Jezus zijn.

Ik zie wel aan uw emotie dat dit voor u enorm belangrijk is, maar dat is voor óns heel abstract...

Integendeel, het is heel concreet! Wanneer de priester aan het altaar consacreert en de woorden uitspreekt: "Dit

is mijn Lichaam". Hij zegt "mijn" met heel zijn vermogens, met heel zijn verstand, met heel zijn wil, want hij is geheel en werkelijk Jezus, de Opperpriester die, op dat ogenblik, door hem Zijn

priesterschap voortzet, dat wil zeggen Zijn verlossende werking.

Zou het daar niet gaan om een toestand van depersonalisatie?

Dát is niet in het geding want wij spreken hier over iets anders dan over wetten van de psychologie: het gaat over de werking van de genade. Terwijl hij deze woorden uitspreekt, "Dit is mijn Lichaam", weet de priester wel dat dit lichaam dat hij het zijne noemt dat in werkelijkheid niet is, maar hij is op dat moment geheel in beslag genomen door Christus en hij is met heel zijn vrijheid, heel zijn bewustzijn, slechts één met Jezus, hij is Jezus; hij is niet gedepersonaliseerd, in tegendeel juist, hij is volledig zichzelf terwijl hij op een onzegbare, ongelooflijke, met behulp van onze menselijke schema's niet te begrijpen manier verenigd is met Onze Heer Jezus Christus.

Ook al bezit de psychologie geen begrippen die haar in staat zouden stellen er rekenschap van te geven, de theologie leert ons dat deze eigenschap een deelhebben is aan de hypostatische vereniging, deze buitengewone vereniging die haar volkomenheid vindt in Jezus Christus, vleesgeworden God, volkomen vereniging van een menselijke natuur met de goddelijke Persoon.

Dus u bent als de engelen!

Meer! Wij zijn meer dan de engelen! In de hemelse hiërarchie staat de priester boven de engelen! Maar dat geloof u niet want dat gaat vergezeld van een buitengewone eis: de eis van heiligheid zo goed in herinnering gebracht door Pius X, de heilige Patroon van onze Broederschap, die niet aarzelde vast te stellen dat, tussen een priester en een fatsoenlijke man, er hetzelfde verschil moest zijn als tussen de hemel en de aarde... Het is de eis van volmaaktheid in navolging van Christus.

Dat is een taal, monseigneur, die in niets overeenkomt met wat men over het algemeen hoort, noch in de wereld, noch in de parochies, noch zelfs in de recente teksten van de Kerk... De eis van volmaaktheid, de heiligheid... Hoe moeten we dat beschouwen naar menselijke maatstaf?

De kerk van het seminarie te Ecône

Dat kan juist niet naar menselijke maatstaf beschouwd worden, de priester is niet een aanhanger van het stoïcisme. Deze heiligheid is niet een menselijk werk, zij is niet de vrucht van de inspanningen van de mens en de priester kan er slechts toe komen door zich onder de blik van God te stellen, door zich ieder ogenblik te voeden met het contact met God, met dit innige contact dat het gebed is. "Men moet altijd bidden", zegt Onze Heer ons. Dat geldt voor iedere christen, maar des te meer voor de priester, van wie de Kerk dat voortdurende gebed vraagt dat het brevier inhoudt, gebed dat een bepaald ritme geeft aan de dag, en uur na uur de vereniging met God hernieuwt. Onze stichter zei graag dat het gebed het essentiële apostolaat is.

Apostolaat en gebed, gaat het toch niet over twee verschillende tijden van het leven van de priester – een menselijke tijd en een geestelijke tijd?

Maar wat is het apostolaat tenzij de genade van God en God Zelf aan de zielen brengen? We moeten ons niet laten misleiden door de denkbepelden van het modernisme: hoe zou een priester in een ziel de genade van God kunnen opwekken, hoe zou hij God kunnen brengen, als hijzelf geen drager van God is? Het risico is, zich te laten grijpen door een zuiver menselijke activiteit, een humanitaire activiteit, niet te verzadigen activiteit die, zoals Kronos bij het ver-

slinden van zijn kinderen, steeds meer verlangt en ermee eindigt, het essentiële, God, uit het oog te verliezen.

Er zou veel te zeggen zijn over deze onderwerpen, want de moderne gedachte heeft de zin van deze begrippen misvormd. Wat ik u zojuist gezegd heb betekent natuurlijk niet dat het werk, en vooral het werk van mededogen, in zich slecht is, maar dat betekent dat men het blijvende contact met God er niet bij moet vergeten. Welnu, door het activisme riskeert de priester de band met God te verliezen, leeg te zijn, leeg te worden van God. Wanneer dat gebeurt, en dat zien we veel te vaak, dan is dat een groot ongeluk voor de priester en ook voor de zielen die hem zijn toevertrouwd want, wat hij ook doet, wat de zuiver menselijke edelmoedigheid en energie ook zijn, die hij in zijn werken zal leggen, deze zullen een armzalige uitwerking hebben.

Zeker, God heeft aan de priester en doeltreffendheid gegeven, die zijn eigen activiteit te boven gaat: de sacramentele werken "ex opere operato" d.w.z. door het feit zelf dat de sacramentele handeling gesteld is; niettemin heeft God, die zich van zijn dienaar wenst te bedienen, in het streven van de priester naar volmaaktheid het lot van honderdduizenden zielen gelegd. Men kan dus werkelijk zeggen dat bidden, voor de priester, niet alleen al apostolaat is, maar dat het de essentie is van het apostolaat.

De volmaaktheid, de heiligheid, dat schijnt fundamenteel te zijn voor u. Denkt u niet dat, als hij daarop uit is, de priester zich tenslotte meer bezighoudt met zichzelf dan met de zielen die de Hemel op zijn weg heeft geplaatst? Denkt u niet dat hij, vóór alles bezorgd om zijn persoonlijk geestelijk leven, de valstrik van het egoïsme, van het in zichzelf gekeerd zijn, zelfs van de hoogmoed niet kan vermijden?

Een priester is geen priester voor zichzelf, hij is priester omdat hij ervoor heeft gekozen zich te geven en de heiligheid is, kan in geen geval, een persoonlijk goed zijn. Wat de eisen van de heiligheid ook zijn, het is de priester nooit toegestaan in zichzelf te keren om zich uitsluitend bezig te houden met zijn eigen heiliging, dat is zelfs geheel met el-

kaar in tegenspraak. In tegendeel, wat de priester heiligt, dat is de sacramentele genade want de priester is priester voor de zielen en zijn heiligheid wordt slechts beoefend en vermeerderd in de mate waarin hij zich tot de zielen wendt. De regel van het apostolaat, die ook de regel van de heiligheid is, is niets anders dan de liefde, een liefde die helemaal gericht is op God, een liefde voor de zielen zover zij aan God toebehoren, een liefde die bereid is alles te geven zonder er iets voor terug te verwachten.

Dat is heel mooi monseigneur "Alles geven zonder er iets voor terug te verwachten"... ik geloof zelfs dat men dat het ideaal van de liefde noemt. Maar wat geven?

Geven wat God ons beveelt te geven. Kijk in het Oude Testament hoe God zijn profeten zendt: Hij zendt ze om de zielen te waarschuwen, om ze wakker te schudden, om ze te doen ontwaken uit hun apathie, zelfs om ze te bedreigen! Dat beeld is enorm actueel. Door priesters te wijden werpt de Kerk hen in de strijd, verklaard op het ogenblik van de erfzonde, een werkelijke oorlog die het eeuwige lot van de zielen bepaalt. Daarom, iedere keer dat een priester een ziel benadert, gaat het om een eeuwigheid, en hij moet alles doen om deze eeuwigheid te winnen, iedere keer alles geven.

Denkt u werkelijk dat het mogelijk is een leven lang over die moeilijke wegen te gaan?

Zoals de heilige Pius X ons leert, is er een deugd die wij heel speciaal moeten ontwikkelen want de werkzaamheid van ons apostolaat hangt ervan af en onze mogelijkheid om te leven volgens deze eisen: dat is de deugd van matigheid. En wij moeten die begrijpen in de zin van de onthechting. De priester is een gekruisigde man, gekruisigd aan de wereld, aan zichzelf. Evenals Christus is de priester een hostie, en God die zijn priesters liefheeft, geeft hun deel te hebben aan zijn Kruis. Als wij dat verwerpen, verwerpen wij tegelijkertijd onze glorie en onze eer.

O... ga u niet vreselijke dingen voorstellen, het gaat meestal om die kleine kruisjes waarmee de dagen bezaaid

zijn, de tegenstrijdigheden van het leven, die het dagelijks leven zo moeilijk maken, die kleine onthechtingen, soms ondergaan, soms gekozen, die moeilijkheid om zich iedere dag zo goed mogelijk van zijn plicht van staat te kwijten... Maar, de plicht van staat is het meest aangename dat we aan God kunnen aanbieden, dat is het dagelijks kruis dat God ons zendt volgens het woord van het evangelie: "Als iemand mijn leerling wil zijn, laat hij zich verloochenen, zijn kruis opnemen, alle dagen, en Mij volgen."

Dat alles maakt een priester: de dagelijks aangeboden kleine dingen, het gebedsleven, de liefde voor de zielen en de waardigheid van het priesterschap, die iedere dag haar bekroning vindt als de priester het altaar opgaat om zijn Mis te lezen.

Door de waardigheid van het priesterschap ter sprake te brengen, monseigneur, geeft u me de gelegenheid een onderwerp aan te snijden dat heftige discussie oproept zowel buiten de Priesterbroederschap als onder de gelovigen die bij haar aangesloten zijn. U hebt immers als voorwaarde voor elke leerstellige discussie met Rome gevraagd, dat iedere priester de Mis van de H. Pius V kan lezen, met dien verstande, niet waar, dat de Mis van Pius V slechts geldig opgedragen kan worden door priesters die geldig gewijd zijn door bisschoppen, die zelf geldig gewijd zijn. Welnu, het blijkt dat u herhaaldelijk overgaat tot het opnieuw wijden van de priesters die zich bij u aansluiten. Wil dat zeggen, dat de priesters die gewijd zijn sinds de hervormingen die uit Vaticanum II zijn voortgekomen, niet geldig gewijd zijn?

Zou dat niet een enorm probleem vormen als de tridentijnse Mis vrijgegeven zou worden?

Uw vraag sluit verschillende vragen in, staat u mij toe ze te onderscheiden want, vóór elke andere overweging moeten er essentieel twee punten onderzocht worden: de vraag op zich van de geldigheid van de sacramenten in het algemeen, en de vraag van de geldigheid van het sacrament van het priesterschap in het bijzonder.

Voor de geldigheid van een sacrament vraagt de Kerk drie dingen: een stof, een vorm en een intentie. Deze drie elementen moeten gelijktijdig aanwezig zijn wil het sacrament geldig zijn. Natuurlijk weten wij, want dat is een constatering, dat er gevallen zijn waarbij het een of het ander van deze elementen, of alle, komen te ontbreken. Wat betreft de vorm is speciaal het gebruik van de landstaal een belangrijk en ernstig probleem: u kunt een overduidelijk voorbeeld van onnauwkeurigheid waarnemen in een essentiële uitdrukking (die de Kerk overigens aan het corrigeren is) van de consecratieformule: het befaamde "pro multis".

Dat probleem doet zich niet te veel voor in het Frans, omdat er gezegd wordt "pour la multitude" maar, in alle andere talen, of het nu het Engels, het Duits, het Spaans, het Italiaans, of het Nederlands is, zegt men "voor allen" in plaats van "voor velen". Dat is natuurlijk niet hetzelfde, het gaat werkelijk om een vervalsing en niet om een vertaling. Deze soort fouten, ernstige, zelfs zeer ernstige dwalingen in de vertalingen, vindt men eveneens op een even spectaculaire manier terug bij andere sacramenten zoals, bijvoorbeeld, het sacrament van het vormsel.

Ieder sacrament bevat zijn eigen stof en vorm, volslagen gecodificeerd, maar de opzet zal altijd de bedoeling moeten zijn om te doen wat de Kerk doet. Dat is heel precies en, tegelijkertijd, blijft dat heel vaag. Immers, als de bedoeling precies is: willen doen wat de Kerk wil doen, dan is er toch geen geloof nodig om te doen wat de Kerk wil doen.

In geval van nood bijvoorbeeld kan een heiden dopen. Hij gelooft er niet in, maar hij zegt bij zichzelf: "Goed, wat moet men doen? Men moet een beetje water nemen, men moet die woorden zeggen, zo, ik heb gedaan wat de Kerk doet. Ik geloof er helemaal niet in, maar ik heb gedaan wat de Kerk doet". Dat volstaat voor de geldigheid van het sacrament want, zoals u ziet, het betrokken zijn bij het geloof is niet verplichtend voor de geldigheid. Men ziet daar heel de wijsheid van God en van de Kerk die de werkzaamheid van de sacramenten door hun eigen kracht ten hoogste willen verzekeren. Dat betekent dus, wil een sacrament ongeldig zijn, dat men

dat werkelijk gewild zal moeten hebben.

Maar hoe kan men weten of de intentie werkelijk aanwezig is?

De Kerk zegt ons dit: wanneer de rite wordt vervuld zoals hij is voorgeschreven, moet men de intentie veronderstellen en sterker nog, om te besluiten dat de intentie ontbreekt, moet de uitdrukking daarvan zichtbaar zijn, dat wil zeggen een overduidelijke uiting van de afwezigheid van deze intentie. Als dat ontbreekt, is er een veronderstelling dat de intentie echt is, zelfs als u een boef of een ongelovige tegenover u hebt. Dat geldt voor alle sacramenten.

Wat betreft het priesterschap, hebben wij altijd gezegd, en blijven we zeggen, dat wanneer een bisschop het sacrament van het priesterschap toedient, zelfs volgens het nieuwe ritueel, met inachtneming van de voorschriften van het ritueel, vooral als het in het Latijn is geformuleerd, het sacrament a priori geldig is. En om aan te vullen, wij verklaren in navolging van monseigneur Lefebvre, dat hetzelfde geldt voor de bisschopswijding.

Maar, deze kwestie van de intentie is uiterst serieus en moeilijk te bepalen want er bestaan omstandigheden waarbij men weliswaar niet uitkomt op de absolute conclusie, op de volle en gehele zekerheid van de ongeldigheid, maar waarbij we niettemin een voldoende, positieve, waarschijnlijke twijfel over deze ongeldigheid hebben. Dat brengt ons ertoe, ik zou zelfs zeggen verplicht ons, om een "wijding onder voorwaarde" te doen van de priester die zo twijfelachtig gewijd is. Dat is niet systematisch en wij wijden niet iedere priester die tot ons komt opnieuw, maar we doen voor ieder van hen een serieus onderzoek.

De intentie is een subjectief gegeven dat uiterst moeilijk te evalueren moet zijn. Is het misschien eenvoudiger onderscheid te maken voor de twee andere elementen? Hoe staat het met

de stof van de wijding? En wat betreft de vorm, wat is er in het ritueel van het sacrament van de priesterwijding zoals in het ritueel van de Mis, dat volgens de inspiratie van de celebrant veranderd kan worden?

Het priesterkoor in Ecône

Wat betreft de stof gaat het om de handoplegging, die zal dus zelden ontbreken. Overigens, de priesterlijke vorm van de wijding is lichtelijk veranderd maar in principe is zij niet onderhevig aan de inspiratie van de bisschop. Maar, omdat de wijding zelden in het Latijn wordt toegediend maar meestal in de landstaal, gaat het er al om de nauwkeurigheid van de vertaling te verifiëren want, volgens de mate van de getrouwheid aan de Latijnse referentietekst, kan men soms werkelijk gevaarlijke dwalingen vaststellen, die ons ertoe brengen, ernstig te twijfelen aan de geldigheid van deze of gene wijding.

Zo ziet u dat, als we priesters opnieuw wijden, dat nooit systematisch is. Het gebeurt altijd nadat we een uiterst serieus onderzoek hebben ingesteld, dat ons ertoe gebracht heeft te twijfelen aan de geldigheid van het sacrament dat eerder is toegediend.

Ik begrijp het monseigneur, maar als de Mis van de H. Pius V, zoals u dat vraagt, door alle priesters opgedragen zou moeten worden, en als inderdaad talrijke priesters haar opdragen, veronderstel ik dat u de geldigheid van de wijding van elk van die priesters niet

kunt "verifiëren"! Hoe zullen dus de gelovigen kunnen weten of de priester die de Mis opdraagt in hun parochie, geldig gewijd is?

Wij kunnen ons natuurlijk alleen maar bezighouden met de priesters die zich bij ons aansluiten, of zij nu leden van de Priesterbroederschap worden, of dat zij met ons komen samenwerken. We hebben geen enkele reden, ons bezig te houden met de andere. Wat betreft de gelovigen, zij zullen a priori van het principe moeten uitgaan dat deze priesters geldig gewijd zijn, want de ongeldigheid van de wijding blijft een uitzondering. Zij zullen er dus rekening mee moeten houden dat zelfs een moderne wijding geldig is. Ik weet wel dat er een soort psychose heerst

onder de traditionele geleerden, die er toe neigt iedere nieuwe priester als ongeldig gewijd te beschouwen. Dat is een dwaling. Dat is een heel begrijpelijke dwaling want zij komt voort uit alle verwarringen van de laatste veertig jaren, die uiterst wantrouwig hebben gemaakt tegenover iedere nieuwigheid, die de afschuw voor de verandering ingeven en misschien te snel doen concluderen tot de ongeldigheid van het sacrament. Wat de oorsprong van deze conclusie ook is, het is toch een dwaling.

Een priester zal dus a priori echt priester zijn. Maar er is niet alleen dát, er is ook de verkondiging van de leer en van de moraal, die de gelovigen bij de priester komen zoeken.

Inderdaad, dat is een tweede punt en dat is zo'n beetje zoals voor de Mis. De vraag van de geldigheid is een vraag die het wezen raakt. Wie celebreert er: een priester, of geen priester? Draagt hij een Mis op of iets wat geen Mis is? Daarna komt de kwalitatieve vraag: is het een goede Mis? Is het een goede priester? Omdat u heel goed in tegenwoordigheid kunt zijn van een priester die echt priester is, maar die een slechte priester is.

Een priester bijvoorbeeld die een aangepast Evangelie zou verkondigen dat niet meer het Evangelie van Onze Heer zou zijn, die een catechismus zou geven die niet meer de catechismus zou zijn, die niet meer het katholieke geloof zou verkondigen.

Wel, wij constateren in het algemeen, dat men in de moderne wereld zo'n beetje overal wat dan ook leert, doet en laat doen. Daar komt het algemene wantrouwen van de gelovige christen vandaan, en met dát wantrouwen, dat in dat opzicht helemaal gerechtvaardigd is, stemmen wij in. Evenzeer als wij aandringen op de waarschijnlijkheid van de geldigheid van een wijding, zoveel dringen we aan op het wantrouwen dat men moet voelen bij het luisteren naar een herder die allerlei dingen verkondigt die niet katholiek zijn. Dat zijn twee verschillende begrippen en, om verder te gaan, ik zou zeggen dat als het onderrecht vergiftigd is, het weinig uitmaakt of degene die het geeft echt priester is of niet. Men moet vooral niet naar hem luisteren!

De priesters die gewijd zijn sinds de jaren zeventig kennen deze Mis niet en het merendeel van de gelovigen die naar de kerk gaan hebben haar nooit gekend... Wat gaat er gebeuren?

Wat men al ziet en wat men rechtmatig kan denken, is dat de priesters die tot deze Mis zullen komen het doen omdat zij een diep verlangen hebben haar op te dragen en men kan veronderstellen dat zij de genaden zullen ontvangen naar de mate van hun verlangen. Want, om deze Mis goed op te dragen, volstaat het niet de rubrieken in de perfectie te volgen, deze Mis vereist vooral het geloof dat ermee gepaard gaat. En dan, er zullen gevallen van bekering zijn, daar ben ik absoluut zeker van. Deze Mis kan een priester niet onverschillig laten, we zien het goed bij al degenen die ermee in contact komen zonder haar tevoren gekend te hebben. Zij worden getroffen door deze liturgie die prachtig ruimte geeft aan het gewijde, door de schoonheid die ieder woord en ieder gebaar in zich bergt, deze schitterende liturgische diepte die ons leidt tot het hart van het goddelijk mysterie.

....

De liturgie is inderdaad de vorm die toegang verschaft tot het gewijde, tot het goddelijk mysterie. Zou u zeggen dat in die betekenis, de liturgie een kunst is?

Het is een kunst, maar het is meer dan een kunst en het zou jammer zijn haar alleen als zodanig te beschouwen.

U denkt dus niet, monseigneur, dat alle kunsten gelijkwaardig zijn...

Zeker niet! Er is een hiërarchie tussen de kunsten, zoals overal, en er zijn superieure kunsten! De kunst die het zuiverst zal voeren tot de bloei van het verstand staat zeker boven die, welke alleen de zintuigen aanspreekt. Maar er is eveneens een hiërarchie tussen de zintuigen: het gehoor is directer verbonden met het verstand dan het gezicht, en de muziek zal dus een hogere kunst zijn dan het schilderen. Men kan het trouwens vaststellen op het niveau van de effecten: de huidige muziek veroorzaakt veel meer schade – vooral bij de jonge mensen – als de hedendaagse schilderkunst! Dat geldt zelfs binnen dezelfde artistieke discipline. In de muziek bijvoorbeeld, zelfs al moet ik u verrassen, ik zou zeggen dat de Gregoriaanse zang veel hoger staat dan de polyfonie, zelfs al is het de barok..

We hebben een lichaam en een ziel, en de twee staan in innige verhouding tot elkaar. De kunst richt zich natuurlijk eerst op de zintuigen, maar zij moet leiden tot de verheffing van de ziel. Een kunst zal dus verhevener zijn naarmate haar invloed op de ziel sterker zal zijn.

Kunst om de kunst bestaat niet, dat is onzin! De kunst leidt altijd tot iets, zij brengt een boodschap. Zo wordt duidelijk dat de grootste kunst die is, welke ons tot God leidt, en God is Geest. Het probleem is dat men vandaag de mens als niet gevoelig voor de kunst heeft gemaakt. Daarom is de culturele strijd heel belangrijk, en moet men langs die kant beginnen om de mens het geloof te doen terugvinden.

U denkt dus dat er vandaag noodzaak is, misschien zelfs urgentie voor de Kerk om het apostolaat op het culturele vlak te brengen?

Ja, absoluut! Maar misschien moeten we het uitleggen en, helaas, vooral door het negatieve. Want wat gebeurt er tegenwoordig? De aanvallen tegen de Kerk, tegen het geloof, zijn zodanig dat men niet alleen het geloof direct aanvalt door allerlei voorstellen naar voren te brengen, het een nog abnormaler en destructiever dan het ander, maar ook door zelfs te proberen de mogelijkheid van het geloof te vernietigen. Men probeert dan het menselijke te vernietigen, dat wil zeggen dat wat er volmaakter, beter is in de mens die geschapen is naar het beeld van God. En dit volmaktere, dit "beeld" van God, dat is bijvoorbeeld de superioriteit van het verstand boven de gevoelens, de superioriteit van het mooie boven het lelijke, van het goede boven het slechte... Men verdraait dus alles. Men wil de mens vernietigen, men wil het menselijk wezen diep bederven omdat men goed weet dat een vernietigde, bedorven mens veel moeite zal hebben om het geloof terug te vinden. Daarom vernietigt en bederft men hem op alle vlakken, op moreel vlak maar ook op psychologisch vlak, op het vlak van al zijn relaties.

Men komt er tegenwoordig zelfs toe het beeld van de vader te vernietigen, het beeld van het vaderschap. Er kan trouwens geen vader meer zijn als men van plan is om bij de burgerlijke stand in plaats van de vermeldingen "vader – moeder", de vermeldingen "ouder 1 – ouder 2" in te schrijven! Het is gemakkelijk te begrijpen dat, wanneer zelfs het begrip vaderschap uitgeroeid zal zijn, de mens de weg niet meer zal kunnen terugvinden naar God die fundamenteel Vader is. Dat is zeer diep. En dat is bezig zich te realiseren op bijna alle vlakken. En dus werken naar het mooie, naar het goede, eenvoudig natuurlijk genomen, niets dan dat, dat is vandaag de dag al de goede strijd strijden. Natuurlijk moet het daarbij niet blijven, maar het is een heel belangrijke strijd en ik zou niet zo goed weten hoe ik u moest aanmoedigen hem te voeren.

Monseigneur Léonard

“Over enkele jaren zal ik misschien naar de gevangenis moeten”

De bisschop van Namen antwoordt op de debatten van de maatschappij:
“Euthanasie? Onnuttig. Abortus? Antidemocratisch. De homo’s? Abnormaal.”

Het is een ernstige geloofscrisis voor de katholieken. De opiniepeilingen hameren erop: in België heeft de Kerk haar aura zien afnemen in de loop van de laatste decennia. Al voelt de helft van de Belgen zich nog katholiek, de praktijk loopt steeds terug. Als getuige daarvan de duizelingwekkende val van het kerkbezoek. Ver weg, zeer ver weg is de tijd waarin de Mis algemeen erkend werd als een massatraditie en waarin het ondenkbaar was mijnheer pastoor voorbij te gaan om de grote mijlpalen van het leven te vieren. De Belgen beleven hun geloof voortaan op een innerlijke, meer individualistische manier. Of beleven het ronduit helemaal niet, in een westerse maatschappij waarin de nieuwe godsdiensten consumptie, volmaakt lichaam en succes tot elke prijs heten. Neveneffect van dit fenomeen: er zijn vandaag drie keer minder pastoors dan in 1960.

Monseigneur André-Mutien Léonard geeft leiding aan het bisdom Namen en wordt genoemd onder de favorieten voor de opvolging van kardinaal Danneels, die zich in de komende jaren zou moeten terugtrekken. De bisschop van Namen heeft het Belgische journal *Téléoustique* ontvangen voor een interview. Hij doet daarbij zijn visies over de grote ethische kwesties uit de doeken. In het vervolg hierop ontstond er heel wat oproer rondom de uitspraken van de Naamse bisschop.

Bent u van mening dat het katholieke geloof in België zich in een crisis bevindt?

A.-M. Léonard: Niet meer dan in de andere landen van West-Europa. Maar terwijl wij hier somberheid kennen, onverschilligheid, is het elders helemaal het tegenovergestelde. De katholieke Kerk is de beste van de multinationals, waarvan de Belgische tak zeker één van de zwakste schakels is. Dat wil niet zeggen dat men zich helemaal gaat terugtrekken.

Hoe legt u dit verschijnsel uit?

Ik weet niet of men een verantwoordelijkheid moet zoeken. Het Westen leeft momenteel in een zeer individualistische cultuur. Zie het tekort van de strijdkracht.

Hoe reageert de Belgische Kerk?

Voor mijn medebroeders in het priesterschap is het een tijd van beproeving. Maar het meest hard is, dat het aanbod niet meer overeenkomt met de vraag. Wij bieden diepgang aan door middel van het geloof, terwijl de mensen, geleid door de cultuur van het zappen, bij gelegenheid van een feest een ceremonie vragen, die echter niet doorwerkt naar de dag van morgen. Bijvoorbeeld, een huwelijk in de kerk, en daar blijft het bij. Maar goed, zelfs als we soms tegen de stroom in moeten roeien, we moeten ons aan de tijdgeest aanpassen. Verder moeten we door alle mogelijke middelen de aandacht trekken voor hogere waarden, zonder ze in herinnering te brengen door geboden.

Toch wenst Benedictus XVI de terugkeer tot een meer traditionele Eucharistie.

Ik deel die zorg: bij het opdragen van de Mis is de priester daar om God te tegenwoordigen, niet om een one man show op te voeren.

Bent u van mening dat de boodschap van de roomse Kerk nog in overeenstemming is met het dagelijks leven van de Belgen?

Er zijn grote verschuivingen en men moet weerstand kunnen bieden tegen de openbare mening. Veel mensen zouden de doodstraf weer ingevoerd willen zien. Maar wij zijn er om hun oordeel te vormen en hen van mening te doen veranderen.

De stellingen van de katholieke Kerk schijnen af te wijken van de Belgische wet, nietwaar?

Ja, het spijt me. Maar het is niet voldoende dat een wet door een democratische procedure wordt aangenomen, om

haar ethisch verantwoord en maatschappelijk correct te doen zijn. Er is geen sprake van amen zeggen op alles wat uit het parlement voortkomt. Ik denk hierbij aan onze wetten over de ontvangst van de buitenlanders, waartegen ik heb geprotesteerd.

Mogen we even de andere wetten waarmee u het niet eens bent de revue laten passeren? Wat is, om te beginnen, uw mening over de euthanasie?

Ik ben tegen. We hebben middelen om praktisch alle verzoeken om euthanasie te ontraden. Momenteel stellen de palliatieve zorgen in staat om voor 95% en zelfs 100% alle verlangens om comfortabel te sterven, te beantwoorden. Als de pijnen voortduren, dan kan men in het uiterste geval zijn toevlucht nemen tot sedatie die het bewustzijn gedurende de noodzakelijke tijd uitschakelt. Dat maakt het mogelijk de vrijheid van iedereen te respecteren: die van de mensen die kalm willen sterven en die van het medische team. Overigens niet van die van het verplegend personeel. De verpleegkundige die weigert deel te nemen aan een euthanasie, riskeert zonder werk te geraken. Bovendien kan de wet leiden tot vragen om begeleide zelfmoorden van individuen die in goede gezondheid verkeren, maar de smaak voor het leven verloren hebben. Met welk recht kunnen die mensen eisen dat, om aan hun individuele vrijheid tegemoet te komen, heel het medische beroep van mening verandert en zijn eed van Hippocrates met voeten treedt? En dan, ik zie goed waartoe ons dat gaat brengen: de euthanasie van minderjarigen, van patiënten met de ziekte van Alzheimer... Bovendien maakt dat de mensen die economisch zwak staan, kwetsbaar. Zij voelen de verraderlijke kant van deze wet, die suggereert: “U kunt maar beter zo vlug mogelijk verdwijnen, dan kost u ons minder”.

En de abortuswet?

Zij die deze tekst hebben aangenomen zijn al geboren. Dit is de enige wet die nooit toegepast kan worden op hen die er voor stemmen. Als de wet van terugwerkende kracht zou zijn en als op het ogenblik dat zij er voor stemden, de mensen zouden moeten sterven die 40 jaar vroeger niet geboren zouden zijn vanwege de wetgeving, dan zouden wei-

nig parlementariërs de groene knop hebben ingedrukt, omdat zij zich er bij betrokken zouden voelen.

En de vrijheid van de vrouw?

Die is niet absoluut, omdat er bij een abortus twee personen betrokken zijn: de moeder en het kind. Om een wet aangenomen te krijgen, gaat men altijd van dramatische gevallen uit. Zwangerschappen ten gevolge van een verkrachting, bijvoorbeeld. Maar vandaag de dag kan 95% van de abortussen gekwalificeerd worden als “niet gelegen komen”. De voorafgaande psychologische gesprekken zijn pure formaliteiten geworden. De gevallen van duidelijke wanhoop zijn zeldzaam. En die kan men wettelijk oplossen door de rechtspraak of door de vrouwen om wie het gaat met zorg te omringen.

Het homohuwelijk is ook toegestaan bij wet. Wat is uw mening daarover?

“Seksueel” komt van het Latijnse werkwoord “secare”, wat betekent “afschieden”. Het is dus de verdeling, de tegenstelling en de aanvulling tussen het vrouwelijke en het mannelijke. Wat betreft het huwelijk, dat is per definitie de stabiele vereniging tussen één man en één vrouw. Daarom denk ik, dat een parlement geen meester is over de woorden en geen gezag heeft over de metafysische en biologische betekenis van de seksualiteit. De burgerlijke macht ontdoet het klassieke huwelijk al helemaal van zijn natuur door het breekbaar te maken en door vanaf het begin de worm in de appel te brengen (monseigneur Léonard verwijst hier naar de recente hervorming, die de echtscheiding gemakkelijker maakt) maar bovendien, wil zij “huwelijk” noemen wat die kwalificatie niet verdient. Laten we een andere naam gebruiken: tik, tak, tok... alles wat u wil maar geen “huwelijk”.

Wat is uw houding tegenover homoseksualiteit?

Dezelfde als Freud: het is een onvolledig ontwikkeld stadium van de menselijke seksualiteit die in tegenspraak is met haar innerlijke logica. De homoseksuelen zijn op een blokkade in hun normale psychologische ontwikkeling gestuit, wat hen abnormaal maakt. Ik weet goed dat ik over enkele jaren de gevangenis riskeer door dat te verklaren, maar

dat zou een beetje vrije tijd geven (hij glimlacht).

Waarom zegt u dat?

Omdat er in West-Europa wetsontwerpen tegen de homofobie zijn. In Frankrijk heeft een leraar al problemen gekregen omdat hij dezelfde uitlatingen gedaan heeft als de mijne.

Een homoseksueel komt bij u met zijn probleem om zijn liefdeleven te beleven, vanwege de maatschappelijke druk. Wat doet U dan?

Als het een gelovige is, zal ik hem begeleiden, zoals ik vaak gedaan heb voor studenten van Leuven. Er zijn homoseksuele fasen die men te boven kan komen maar die veel mensen niet meer bovengaan, omdat men hun het idee heeft ingegeven dat biseksualiteit, heteroseksualiteit en homoseksualiteit gelijkwaardige vormen zijn. Wat betreft christenen die vastzitten in de homoseksualiteit, die zal ik uitnodigen de weg te kiezen van de kuisheid, naar het voorbeeld van hen die van het huwelijk moeten afzien om redenen van gezondheid.

Uw visie op homoseksualiteit kan ouderwets lijken, denkt u niet?

In tegendeel! De promotie van homoseksualiteit door middel van gay prides betekent de terugkeer tot de Grieks-Romeinse Oudheid. De homoseksualiteit verheerlijken, dát is een terugval van twintig eeuwen. Vooruitgang is, verklaren dat de fundamentele kern van de maatschappij zetelt in de vereniging van een man en een vrouw en in het gezin dat eruit voortkomt.

Dankzij de adoptie kunnen homoseksuele paren ook een gezin stichten.

Het is om te beginnen onverantwoordelijk om kinderen in een situatie te plaatsen zonder normale oriëntatiepunten, te weten een vader en een moeder.

Waarom preekt de Kerk niet vóór het condoom, ten aanzien van aids?

De serieuze onderzoeken wijzen uit dat het condoom slechts tot 90 of zelfs 95% betrouwbaar is. Statistisch (dus 5 tot 10 gevallen op 100), zijn er mislukkingen bij het gebruik: wegglijden, scheuren, poreusheid...

en

Door zuster Michaela Metz

Vershil

Gevolgtrekkingen voor een opvoeding die eigen is aan de sekse

Deel 3

Zowel in zijn privé-leven als in zijn beroepsleven let de man vaak alleen op de zaak, niet op de persoon. Zijn analytische manier van werken vernauwt zijn gezichtsveld, en daardoor bedenkt hij niet altijd de gevolgen, die zijn rationele beslissingen mogelijk in de andere mens bewerken. Door het "typisch mannelijk" gebrek aan bereidheid tot gesprek ontstaan dan ook nog misverstanden en verhardingen. Men zegt dat de man tot zijn veertigste levensjaar aan zichzelf moet werken, tot hij deze eenzijdige rationele manier van denken overwonnen heeft, de dingen met goedheid en liefde leert beoordelen en ook het menselijke, het persoonlijke meer aandacht schenkt.

De man is "het hoofd van de vrouw". Hij heeft zijn autoriteit van God. Vol-

gens zijn aard moet hij heersen. Dat is niet allen zijn taak, maar dat is ook zijn plicht! Hij heeft de leiderpositie en het bijpassende gezag, dat hij echter – zoals Christus – in nederigheid en liefde moet uitoefenen.

Dat betekent dat hij zich naast gefundeerde kennis van zaken alles moet eigen maken, wat hem om te beginnen van nature ontbreekt: deelneming, inlevingsvermogen, consideratie, bereidheid tot gesprek, dankbaarheid, geduld, zachtmoedigheid enz. Vooral moet hij zichzelf houden aan hetgeen hij van anderen verlangt, hij moet zichzelf kunnen beheersen.

Een specifiek mannelijke opvoeding zou daarop zeker moeten letten. Anders leidt het bewustzijn van de aanspraak van de man op het gezag tot heerszucht,

onbeheerstheid en grofheid. Dan wordt de man een tiran!

De meeste mannen zijn helemaal niet meer op de hoogte van hun taak, "hoofd van de vrouw" te zijn. In het kader van de emancipatie en de gelijkwaardigheid heeft men hem de aanspraak op het gezag uit het hoofd gepraat. De anti-autoritaire opvoeding met haar proclamatie van de lustbevrediging verhindert bovendien nog iedere vorming van de wil en iedere zelfbeheersing met het resultaat, dat vele mannen vrouwelijke eigenschappen vertonen. Vaak gedragen zij zich overgevoelig, emotioneel, onzakenlijk en inconsequent. De maatschappij heeft voor zulke mannen een kenmerkende uitdrukking geformuleerd: "Softies". Deze zogenaamde softies zijn uiterst week, hebben geen vaste wil,

geen oriëntering, geen vermogen tot besluitvorming en geen zelfbeheersing.

De opvoeding moet de jongen zeker weer de uitrusting geven voor de vorming van de wil en voor een logisch-consequent, daadkrachtig handelen. Wie heeft er nu achtung voor een man die geen besluit kan nemen en steeds van mening verandert, die vandaag zus spreekt en morgen zo?! Beslistheid is voor een man zeer belangrijk, zoals natuurlijk ook de bezonnenheid voor de beslissing. Ik geloof dat de meeste vrouwen zich nog altijd aan de man onderwerpen als ze achtung voor hem kunnen hebben. De vrouw ziet graag tegen de man op, maar hij kan alleen imponeren, als hij heer is over zichzelf en verstandige beslissingen kan nemen.

Nadat ik nu over specifiek mannelijke gebreken heb gesproken, moest ik ook iets over de vrouwelijke gebreken zeggen. Typisch vrouwelijke gebreken zijn: weekheid, overgevoeligheid, valse schaamte, angstigheid, onoprecht en aanstellerig karakter, spraakzaamheid, onlogisch denken, overgrote aanhankelijkheid, kleingeestige jaloezieën, overmatige beleefdheidsbetuigingen, gissingen en verspreiding van geruchten, koketterie, ijdelheid, met mooie praatjes in het gevlug willen komen, geestig doen, al te gevoelige reacties en, en, en...

Om de overaccentuering van het gevoelsmatige van meisjes de baas te worden, komt het erop aan, de meisjes te leiden, hun gevoelens te controleren en ze aan het verstand te onderwerpen. Daarom is het mijns inziens niet onbelangrijk, dat meisjes zich ook tegen hun neiging in met wiskunde en natuurwetenschappen, met literatuur, Latijn of zelfs met filosofie bezighouden.

Logisch denken en taalkundig juist definiëren kan zoveel misverstand voorkomen, dat soms slechts tot stand komt omdat de vrouw te weinig onderscheidingsvermogen heeft, iets verkeerd verstaat of verkeerde gevolgtrekkingen maakt.

Bij de specifiek vrouwelijke opvoeding zou men zich dan moeten zorgen voor de oefening van de deugd van sterkte, voor de opvoeding tot innerlijk-

Opeenmeisjesschoolkomende vrouwelijke elementen meer tot hun recht

heid en voor de ontwikkeling van huisvrouwelijke bekwaamheden, opdat de vrouw haar talrijke taken als huisvrouw, als moeder en als hart van het gezin op christelijke wijze kan vervullen.

Om echter alle gebreken, de typisch vrouwelijke alsook de typisch mannelijke aan te pakken, is de katholieke geloofsleer en de beoefening van de christelijke deugden, vooral de vorming van de wil, de allerbelangrijkste opvoedingsmaatregel.

Kritiek op de moderne opleidingspolitiek

Staat u mij nu nog enkele korte opmerkingen toe over de moderne opleidingspolitiek. Mevrouw Christa Meves

Het wegdringen van de vrouw van alle vormen van de moederlijkheid bewerkt een psychische achteruitgang.

heeft in haar reeds genoemde voordracht over het thema "Opvoeding tot vrouw" op gevaren gewezen, die wij weliswaar ook allemaal zien, maar waarvan in onze maatschappij te weinig notitie genomen wordt.

Met het devies van gelijkheid van kansen heeft men namelijk jongens en meisjes in coëducatiescholen (zoals mevrouw Mewes zich uitdrukt) "op grasmaaimachine manier over één kam geschoren". Het opleidingsprogramma van de meisjes werd in het leerplan gelijkgeschakeld met dat van de jongens en de leerstof werd getheoretiseerd. Een massa abstract-logische vormen stormt nu al in de basisschool op de arme kinderen af, wat deze eerder bedrukt en bij de ontwikkeling hindert, dan dat vooruit zouden komen in het leren. En ondanks het inadequate van dit leerplan blijken de meisjes het sterke geslacht te zijn. In coëducatiescholen gaan veel meer meisjes naar zes jaren gymnasium op naar de laatste school etappe. De jongens moeten in deze periode vaak één of twee jaar over doen.

Volgens de statistieken hebben de vrouwen allang bewezen, dat zij in staat zijn hun mannetje te staan en onafhankelijk te zijn. Nu strookt het met de geest van de tijd dat vrouwen in ieder geval in een beroep werkzaam moeten zijn; de staat ondersteunt dit denken, en om de vrouwen van hun kinderen te verlossen, scheidt men crèches en kinderdagverblijven, en deze manipulatie leidt, zoals mevrouw Mewes zegt, tot de ergste, gevaarlijkste scheefgroei:

1. Kleine kinderen zijn op een vaste contactpersoon aangewezen, op hun moeder of tenminste op een pleegmoeder. Als kleine kinderen daarvan verstoken moeten blijven, dan worden ze niet "verzadigd van hun moeder". Dit heeft tot gevolg, dat ze moeilijk opvoedbaar en veeleisend worden, in het algemeen een verhoogd risico tot verslaving krijgen en extreem agressief en asociaal worden. Een vrouw hoort thuis, als haar kind klein is.

2. Een vrouw die haar prestige door haar beroepsbekwaamheid verkrijgt, zal in toenemende mate tegenzin krijgen tegen het gezin. Dat leidt tot een vermindering van het aantal kinderen. Bin-

Belangrijk zijn de muzikale en kunstzinnige ontwikkeling, die opvoeden tot horen en zien en een goede smaak vormen.

nen zeven jaar is Duitsland reeds afge-
zakt tot het land in de wereld met het
kleinste aantal geboorten. De Duitsers
zijn zeer acuut bedreigd, weldra zo ver-
grijsd te worden, dat er geen jeugd meer
zal zijn die de rente verdient voor de
oude mensen.

3. "Het ideaal van de gelijkstelling
van de vrouw aan de man heeft voor
het eerst in de geschiedenis bewerkt, dat
het schoonheidsideaal niet meer aan de
werkelijkheid van de door de schepping
bedoelde zachtheid van de lichaamsvor-
men beantwoordt, maar plotseling...
boezemloze magerte voorschrijft." Dit
magerheidsideaal bewerkt bij veel jonge
vrouwen zogenaamde "hongercampag-
nes". Dat leidt tot anorexie en gebrek
aan voortplantingsvermogen. 27 % van
deze gevallen hongeren zichzelf letter-
lijk dood.

4. Het wegdringen van de vrouw van
alle vormen van de moederlijkheid be-
werkt een psychische achteruitgang. "De
overaccentuering van de ontwikkeling
van de krachten van het verstand brengt
een niet-creatieve onvruchtbaarheid
van de geest teweeg." Dat kan tot gevolg
hebben dat een vrouw van louter den-
ken ongeschikt wordt om te handelen.
Dat is het gevaar van het zogenaamde
intellectualisme, dat wel overeenstemt
met de geest van de man, maar die in

eenzijdigheid voltrokken, niet verrij-
king van de cultuur, maar haar verzwak-
king betekent.

5. Het verdringen van het specifiek
vrouwelijke in de vrouwen veroorzaakt
een elementaire frustratie en een sur-
plus aan agressiviteit. Dat verklaart ook,
dat bijv. in de cultuurrevolutie van 1968
de meeste terroristen vrouwen waren en
dat ook het getal van de agressieve cri-

minele delicten van vrouwen in de laat-
ste decennia enorm is toegenomen.

Deze talrijke negatieve uitwerkingen
leveren er genoeg bewijzen voor, dat de
poging om vrouwen door opvoeding
gelijk te maken aan de levenswijze van
de mannen, de mensheid geen vooruit-
gang brengt, maar ongeluk en zelfver-
nietiging, ja een vreselijke catastrofe.

Opleiding van de meisjes, zoals zij zou moeten zijn

De roeping van de vrouw is, zoals
reeds gezegd, het moederschap. Dien-
tengevolge ligt haar taak:

1. In de opvoeding en verzorging
van de kinderen;
2. In het toezicht op de huishou-
ding;
3. In het doorgeven van de westerse
traditie als drager van de cultuur.

U ziet, ik voeg aan de veel gehoond-
de drie k's (kerk, kinderen, keuken) nog
een c toe, namelijk cultuur.

1. Voor de verzorging en de opvoe-
ding van kinderen heeft de vrouw een
gevormd onderscheidingsvermogen no-
dig, om in de omgang met haar kinde-
ren karakter, neigingen en aanleggen
waar te nemen, om slechte neigingen bij
het ontstaan te verstikken, om hun goe-
de principes bij te brengen en gewag te
kunnen maken van misvattingen. Hoe-

Meisjes interesseren zich zeer voor sociologie, voor psychologie, voor pedagogie,
want deze houden zich bezig met het leven.

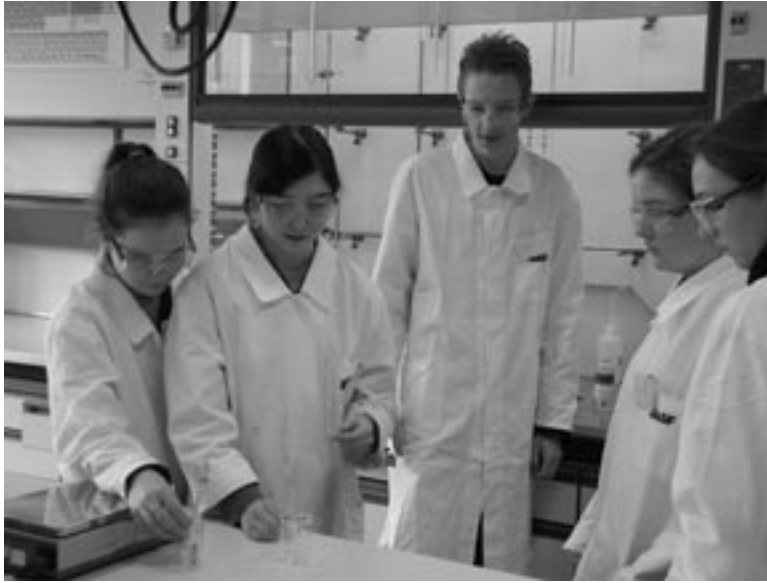

veel wijs beleid moet de vrouw dus bezitten! Daaruit volgt dat een moeder niet alleen een echt godsdienstige vorming, maar ook een stevige en actieve geest moet hebben.

2. Na deze belangrijke taken van de vrouw komt als tweede in belangrijkheid het beheer van het huishouden. "De vrouw maakt van het huis een plaats van vrolijk en stil samenleven, die zij niet met stijlloze onpersoonlijke hotelmeubelen en warenhuisartikelen, maar met aandenkens versiert, die de speciale gebeurtenissen van het gezamenlijk geleide leven vasthouden... De ware ziel van het thuis moet vrouwelijke handvaardigheid en gevoel voor schoonheid zijn en al zou het door niets anders dan door zorgvuldigheid zijn, een grondige orde en zuiverheid." (Pius XII) "Er is diepte van verstand en bedrevenheid voor nodig, zich de vereiste economische kennis te verwerven om een heel gezin – een soort republiek in het klein – in orde te houden" (Fénélon). Een vrouw zou zuinig huis moeten kunnen houden en daartoe zijn bepaalde organisatietechnieken en ook handig omgaan met cijfers nodig.

3. Als draagster van cultuur zou zij in staat moeten zijn, haar kinderen een mooie taal te leren spreken en gedachten duidelijk, geordend, kort en bondig weer te geven. Dat eist een zekere literaire vorming. De vrouw is immers de eerste opvoedster van de kinderen, zij laat hun zien, wat ze moeten lezen. Daarvoor moet zij ook zelf iets kennen. En juist wanneer de kinderen in de puberteit zijn, moet men ze raad kunnen geven.

Daarvoor moet de vrouw literatuur kennen, ze moet ook een goed beeld van de geschiedenis hebben, om de leugens van de moderne geschiedschrijving te herkennen en te kunnen weerleggen. Belangrijk zijn ook de muzikale en kunstzinnige ontwikkeling, die op-

Het schaadt de meisjes niet, ook de beta-vakken te leren, maar het eenzijdige intellectualisme mag niet overheersen.

voeden tot horen en zien en een goede smaak vormen.

Het wordt de hoogste tijd dat onze minister van cultuur en onderwijs het gevaar inziet dat de vermannelijkte opleiding voor de vrouwen betekent, en dat men de opleiding praktisch of geestelijk aanpast aan de vrouwelijke talenten. Het is kwellend en tijdverspilling, meisjes buitensporig met abstracte natuurwetenschappelijke kennis vol te stoppen. Dat moet niet betekenen, dat het een meisjes schaadt, de stelling van Pythagoras te leren kennen, maar het eenzijdige intellectualisme mag niet tot een dominant principe verheven worden.

Het zou goed zijn, meisjes diepere kennis over de mens, zijn karakter, zijn gedrag, zijn ziekten, en zijn noden bij te brengen. Meisjes interesseren zich zeer voor sociologie, voor psychologie, voor pedagogie, want deze houden zich bezig met het leven. En deze gebieden zijn tegenwoordig helaas zo bezet door de linksen, dat men geen van onze leerlingen met een goed geweten kan aanraden, deze vakken te studeren. Maar eigenlijk zou grondige kennis van de psychologie en van de pedagogiek juist voor de vrouwen hun leven lang van grote waarde zijn, en het verstand van de vrouw zou geschoold worden in vakken, die aan haar wezen beantwoorden.

Vóór de cultuurrevolutie van 1968 was men heel goed begonnen. Er waren de meisjes- en de jongensgymnasia. Op het meisjesgymnasium waren er naast de geesteswetenschappelijke vakken ook voedingsleer, koken, handenarbeid enz. Daar werd dan mee gespot, men sprak geringachtend over de "Puddingabitur", en er kwamen de coëducatiescholen, waarin de meisjes en de jongens elkaar sindsdien met hun interesses steeds in de weg staan.

Ik kom nu tot het slot. Het laatste deel van mijn voordracht gold vooral de

opvoeding en opleiding van de meisjes, niet omdat ikzelf rectrix van een meisjesgymnasium ben, maar omdat op dat gebied alles verwaarloosd is.

Dr. Barth opende de studentenbijeenkomst met een zin van Lenin, die ik alleen inhoudelijk kan weergeven: "Wanneer bij de Russische revolutie slechts duizend mensen geweest waren, die vast geloofd hadden en daar ook naar gehandeld hadden, dan zou het communisme niet op gang gekomen zijn." Wanneer zij dus, mannen en vrouwen, jongens zowel als meisjes, de juiste christelijke instelling hadden en daar in het dagelijks leven naar zouden leven, dan zouden wij zeker weldra de duizend bijeen hebben, die zouden kunnen bewerken, dat er spoedig weer echte christelijke moeders zijn.

"Geef me christelijke moeders en ik zou de zinkende wereld redden", zegt de H. Pius X. De zinkende wereld is te redden, maar vooraf moeten we de vrouw redden.

"Wel kan de man de grote tijden bouwen, toch staat en valt het volk met zijn vrouwen." (volksmond)

Chartres - Parijs 2007

Het is alweer bijna de tijd om de loopschoenen aan te trekken en zich geestelijk voor te bereiden op de bedevaart Chartres-Parijs 2007. Dit jaar heeft de bedevaart als thema het priesterschap, en de nood aan priesters in de Kerk. Kunnen wij ons een leven zonder de sacramenten voorstellen? Wat zouden wij doen na een zware zonde, als er geen biecht was? Hoe zouden de misdaden uit onze ziel vergeven kunnen worden? Hoe zouden wij onze zielenvrede terugvinden? En het Allerheiligste Sacrament? De Heilige Eucharistie is ons geestelijke voedsel, dat wij nodig hebben om onderweg niet te verzwakken. De H. Pio zei dat de wereld makkelijker zonder de zon kan overleven, dan zonder de H. Mis. Maar zonder priesters is er geen doopsel, geen biecht, geen H. Mis en H. Communie, geen H. Oliesel voor de stervenden... Priesters zijn nodig, en vandaag meer dan ooit! Hoeveel parochies zijn er zonder de zondagsmis? Er is tegenwoordig geen gebrek aan leken die zich voorstellen om de priesterlijke werken over te nemen, maar wat kunnen zij doen? Zij hebben geen macht over het Lichaam en Bloed van Christus, zoals een priester die heeft. Zij kunnen niemand vrijspreken van de zonde. Geen sacramentale troost kunnen zij brengen bij de stervenden. Er zijn priesters nodig!

Als zij zo nodig zijn, waarom zijn er dan zo weinig priesters? De priester lijdt vandaag onder een identiteitscrisis; en omdat hij geen duidelijke ideeën heeft over wat hij zelf is, hebben ook veel gelovigen geen kennis van zijn verheven staat. De priester is een geheim, net zoals de hypostatische vereniging een geheim is: de vereniging van mens en God in één persoon. De priester is een alter Christus – een andere, tweede Christus – niet omdat hij de goddelijke natuur bezit, zoals Jezus Christus haar bezat, maar omdat hij door het sacrament van het priesterschap deelneemt in dezelfde hypostatische vereniging. Zonder een ander persoon te worden, wordt aan een mens de macht van God geleend. En zo komt er een identificatie tussen priester en Christus tot stand, zodat de priester over het brood kan zeggen: Dit is mijn Lichaam; en over de wijn: Dit is mijn Bloed – en dat dit werkelijkheid is. Wat een wonderlijke macht heeft de priester. Welk een voorrecht heeft hij, om niet éénmaal per jaar in het Heilige van Heiligen binnen te treden, zoals de opperpriesters van het Oude Testament, maar iedere morgen in de H. Mis!

De priester is geen sociaal werker; geen boomomhelzende hippie; geen politieke herrieschopper. Hij is in de eerste plaats een man van God, "uit de kring der mensen genomen, en ten bate van mensen aangesteld voor hun betrekkingen tot God, om gaven en offers te brengen voor de zonden" (Heb. 5,1). Helaas, de schat van het priesterschap wordt in een zwak vat bewaard: "Hij moet in staat zijn, toegeeflijk te zijn voor onwetenden en dwalenden, omdat hij zelf met zwakheid omkleed is, en daarom zondeoffers moet brengen zowel voor het volk, als voor zichzelf" (Heb. 5, 2-3).

Iedere katholiek – man en vrouw, vrijgezel en getrouwde - moet zich interesseren in priesters en het priesterschap. God heeft gewild, dat de priesters de instrumenten zijn die Hij gebruikt voor de heiligmaking en zelfs het eeuwige heil voor ons allemaal. En daarom de thema voor de bedevaart: te duiken in het geheim van het priesterschap en van priesters, en te bidden om priesters. Te bidden voor nieuwe roepingen om het heilswerk voort te zetten; te bidden voor de priesters die wij al hebben, opdat zij trouw blijven aan hun goddelijke Prototype; te bidden dat wij tot besef komen van de grootheid van de priesterlijke stand.

Wat logistiek en organisatie betreft, zijn er enkele punten voor 2007:

- Er zijn vrijwilligers nodig om de tenten van het Nederlands-Vlaamse kapittel op te bouwen. Niemand wordt door de bedevaartgangers meer gewaardeerd dan deze helpers, die de vermoeide pelgrims dit werk besparen aan het eind van een lange dag!

- Op degenen die niet in staat zijn om de bedevaart zelf te doen wordt een beroep gedaan of zij niet andere bedevaartgangers, die zonder financiële middelen zijn, zouden willen helpen. Neemt u a.u.b. contact op met pater Arthur: 040-283 45 05.

- Dit jaar willen wij graag wat provincievlaggen meedragen. Als u trots op uw provincie bent en ons wil helpen, belt u a.u.b. pater Arthur op het bovenstaande nummer.

- Het maximale gewicht aan bagage dat wordt toegestaan is 15kg per zak. Alle zakken die zwaarder zijn, worden niet meegesleept door de logistiek.

- Alleen identificatie etiketten van 2007 mogen gebruikt worden, om te zeker te stellen dat er maar één tent en één zak per bedevaartganger meegebracht wordt. Zakken met oude etiketten vallen niet onder de verantwoording van de logistiek.

- 's Avonds bij het kamp is bier goedkoop te krijgen door inspanning van de logistiek. In plaats van eigen drankjes mee te brengen is uw steun van de logistiek eerder welkom.

- Mannen en vrouwen, jongens en meisjes moeten zedig gekleed zijn gedurende de hele bedevaart. Onaanvaardbare kleren voor mannen en vrouwen zijn onderhemdjes (zonder iets anders erbovenop!), strakke broeken en voor zichtbare middenriffsen. Bedevaartgangers die zich niet aan deze regels houden, worden niet meegenomen in de bus.

Bij voorbaat dank voor uw meedenken en meedoen wat deze punten betreft. De samenwerking tussen de uitstekende logistiek van Brussel en ons, die ervan mogen profiteren, zal er alleen maar beter van worden.

Verder, kijk ik er naar uit, u weer te zien aanstaand Pinksterweekeind voor de uitdagende maar geestelijk verrijkende bedevaart van de traditie van Chartres naar Parijs!

Brendan Arthur, FSSPX.

Thomas van Aquino

De grote denker die in zijn Summa Theologica een geweldige synthese heeft gegeven, waarin alles wat over God en de mens kan worden gekend, wordt opgelegd.

Als wij zeggen dat God alles wil om zichzelf, geven we daarmee niet, zijn onbegrensde zelfzucht aan; we beweren dan alleen, dat er in God geen enkel tekort is, dat er buiten Hem geen enkel goed bestaat waarnaar Hij streven moet, dat er niets aan zijn oneindige volmaaktheid ontbreekt. Voor Hem betekent iets om zichzelf willen niet het gulzige grijpen van de gierigaard naar de laatste penning ondanks zijn opgepotte rijkdom; veeleer is het een overdadig meedelen van iemand wiens rijkdom niet verminderen kan, hoe royaal hij er ook van uitdeelt. Iemand die alles heeft kan alleen maar uitdelen, hij kan er niets meer bij krijgen; dat bedoelen de theologen, wanneer zij God de volmaakte werker noemen, wiens enige wijze van werken bestaat in het uitdelen van de volheid van zijn goedheid. Omdat wij zo weinig hebben, moeten wij voortdurend streven naar meer; voor ons betekent om wille van onszelf handelen het uitwerken van een programma van zelfverheffing. Ook onze meest edelmoedige, meest onzelfzuchtige daden van zelfopofferende liefde zijn nooit te scheiden van het proces van zelfvervolmaking; feitelijk doen wij het meest voor onszelf, wanneer wij het minst denken aan onszelf en het meest aan God en aan onze evennaaste. Wij zijn onvolmaakte werkers en elk van onze daden moet onze volmaaktheid voltooiën of vernietigen. Als wij Gods wil zien in het licht van onze eigen wil, zijn we blind voor de eerste, noodzakelijke en eindeloze activiteit van de goddelijke wil: het eeuwige omhelzen van de goddelijke goedheid, die aan de wil niets te wensen en in alles te delen overlaat.

Als we die eerste daad van God scherp en duidelijk voor ogen hebben, kunnen we de diepzinnige woorden van St. Augustinus verstaan: "Omdat God goed is, bestaan wij." Wij kunnen geen andere oorzaak voor het willen van God aangeven, want er bestaat geen enkele mededinger voor de goddelijke goedheid om de wil van God tot actie te brengen. Zijn wil is de laatste bron van de scheppende beweging, die ons tot het bestaan gebracht heeft; en die beweging kon door niets anders dan door de goddelijke goedheid opgewekt worden. Omdat God goed is, bestaan wij; omdat God zijn eindeloze goedheid zozeer bemint, worden wij tot het bestaan geroepen, opdat wij in die goedheid en die liefde zouden delen.

Wat voor schrikwekkends ligt er in het feit, dat een wil, waarmee vergeleken het vuur van de liefde in een Serafijn duiternis is, almachtig en onfeilbaar doeltreffend is? Liefde kan inderdaad verschrikkelijk zijn, maar niet vanwege de meedogenloze verachting van een tiran; veeleer is ze verschrikkelijk als een verwijt aan hen, die niet beminnen, als een veroordeling van hen, die een zo onvoorwaardelijk aangeboden liefde versmaden, als een kastijding in haar weigering om zich nog te dringen aan hen, die zichzelf haten doordat zij de liefde haten. Het is een godslasterlijk wangedrocht die vlammeende liefde, welke de wil van God is, zo te vervormen tot een verschroeiende vlam van vernietiging voor de mensen, want hierdoor maken we van God een duivel. Van het begin af aan tot nu toe hebben mensen zich in de hel gestort; maar, zoals St. Augustinus zegt: "Geen enkele wijze man is er de oorzaak van dat een ander slechter wordt. God nu overtreft alle mensen in wijsheid (en in liefde). Veel minder dus is God er de oorzaak van, dat de mens slechter wordt." Wij worden slechter, als wij de

liefde verwerpen die ons tot het bestaan heeft gebracht en die ons voor de eeuwigheid werd aangeboden; onze hel, op aarde en in de eeuwigheid, bestaat hierin, dat onze keuze bevestigd wordt: de God, die wij niet hebben willen verwelkomen, voor altijd te verliezen.

Toch zien wij zelfs bij de mislukking van de mensen nog een verschrikkelijke bevestiging van de onuitputtelijke goddelijke liefde. Liefde kan niet worden opgedrongen en zelf zal zij ook geen geweld gebruiken; naar zijn beeld heeft Hij ons vrij gemaakt en zijn liefde weigert iets terug te nemen van die oorspronkelijke gave, weigert onze vrijheid geweld aan te doen. Als wij Hem beminnen, dan doen wij dat vrijwillig; want liefde is een gave of ze is niets. Wanneer wij zijn liefde versmaden, verijdelen we zijn wil niet. Doordat wij de deur dichtslaan voor zijn liefde openen wij de deur voor zijn rechtvaardigheid, die intussen niet verder gaat dan de uitdrukkelijk verklaarde bedoelingen van onze eigen vrije wil: wij willen niets van God weten; laat het dan zo zijn en de keuze geldt voor de eeuwigheid. De verschrikking ligt niet in de wil van God, maar in de grilligheid en de verdorvenheid van het menselijk hart.

Datzelfde inzicht in de eeuwige activiteit van de wil van God, zijn eeuwige liefde, laat ook niet de dwaze wanhoop toe, die zo menig leven in het aangezicht van het onveranderlijke karakter van de wil van God verstikt. Ook hier zijn we weer het slachtoffer van een wangedrocht van eigen maaksel. Ongetwijfeld zou er een goede reden voor wanhoop zijn, als er verandering mogelijk was, als de goddelijke wil kon ophouden met zijn liefde en het meedelen van zijn liefde. De onveranderlijke wil van God is geen muur van graniet, waartegen de mensen hun leven verpletteren; hij is geen blind en harteloos noodlot, dat de gebeden, het lijden, de strijd en de inspanning van de mensen nutteloos maakt. Deze dingen van de mensen, gebeden, verdiensten, lijden en al het andere, zijn geenszins waardeloos; zij vormen de munten waarmee de hemel gekocht wordt, niet omdat zij de wil van God veranderen, maar omdat zij die ten uitvoer brengen.

Er is niemand, van wie God niet wil dat hij zalig wordt; maar er is ook niemand, die God zal zalig maken tegen diens wil. Het zou een armzalig soort liefde zijn, die ons naar zijn beeld maakte en niets voor ons overliet om het zelf te doen; het is een goddelijke liefde, die de mens aan het werk zet voor een menselijk leven en die zich houdt aan de eigen besluiten van die mens. Hij heeft inderdaad het een en ander aan ons overgelaten om te doen met ons verstand en onze wil even goed als met onze handen en onze voeten. Als wij deze dingen doen, vervullen wij de goddelijke wil; doen wij ze niet, dan werken wij niet God tegen, maar onszelf; want ons eeuwig geluk hangt af van de aard van onze activiteit. Dit is geen reden voor wanhoop; veeleer is het een goddelijke bijdrage voor de adel van de menselijke natuur.

Als het gebed bestond in een ineenkrimpen, een jammeren voor en een vleien van een nukkige God, zou het de mens verlagen; daar het echter in feite de kracht is waarmee wij de last van onze eigen bestemming dragen, en het ons helpt de hemel te verdienen, is het een verheven trek welke de heiligen zozeer

onderscheidt van die laffe bluffers, die zichzelf tot god maken en de jammerende lafaards, die zichzelf omlaaghalen. Natuurlijk is het moeilijk te begrijpen hoe wij, die zo volkomen afhankelijk zijn van God, toch vrije werkers zijn, die in volledige verantwoordelijkheid hun eigen leven maken; maar het valt niet moeilijk te begrijpen, dat wij onze vrijheid niet kunnen bewaren, als wij onszelf van God afscheiden. Ook die vrijheid is een realiteit en geen droom; en elk reëel wezen hangt voor zijn realiteit elk ogenblik af van de God der geschapen wereld. Wanneer wij een vrijheid verlangen, die afhankelijkheid van God volkomen uitsluit, vragen wij, dat mensen God zullen zijn; met andere woorden: wij zullen zowel de mens als God vernietigen. Als wij vragen volledig te begrijpen, hoe de wil van God onze vrijheid veroorzaakt en beschermt, vragen wij om het verstand van God in het hoofd van een mens, opdat hij de goddelijke oneindigheid volledig zou begrijpen; en ook hiermee zouden wij zowel de mens als God vernietigen. Wij zijn geen God. Wij zijn mensen, naar het beeld van God geschapen, met het lot van onze ziel vanwege de gedurfde goedheid van Gods vrijgevigheid geheel en al in eigen hand.

Wij moeten de wil van God doen, als wij onszelf niet willen vernietigen. Toch is dit geen eis van een grimmige tiran, die zich op walgelijke wijze verlustigt in de vernietigende macht van zijn wil. Maar wel betekent het, dat wij de liefde van God moeten beantwoorden met onze eigen liefde, met het nimmer eindigende doel zowel in zijn leven als in zijn liefde te delen. Wat is de wil van God? Onze zaligmaking, ons geluk, onze eeuwige vereniging met Hem. Hoe kunnen wij Hem ontdekken wanneer Hij verborgen is, hoe kunnen wij zijn onfeilbare aanwijzingen doorgronden? Wat is de wil van God voor mij in dit speciale geval? Hoe kan ik er zeker van zijn? Zal ik, ondanks mijn beste bedoelingen, met betrekking tot zijn wil, geen ver-gissing begaan en niet van de weg afdwalen?

Zijn liefde, die ons van alle kanten omringt, heeft voor onze bezorgdheid weinig grond overgelaten. Daar zijn de uitdrukkelijke verklaringen van zijn wil in de goddelijke verboden, geboden en raadgevingen. Voor het oordeel in de ingewikkelde omstandigheden van bijzondere gevallen heeft hij ons een eigen verstand gegeven, dat een beeld is van en een aandeel heeft in het goddelijk licht van zijn eigen verstand en dat daarom vol vertrouwen moet worden gevolgd; bovendien zijn er nog de raadgevingen van hen, die wijzer zijn dan wijzelf. Onder, achter en door dit alles heen staat daar nog de overweldigende waarheid, dat niemand God per ongeluk verliest, dat niemand ondanks zichzelf van de weg naar huis afdwaalt, dat niemand in opstand komt tegen de wil van God, tenzij door zijn eigen openlijke oorlogsverklaring. Misschien zullen de maanden of jaren ons aantonen, dat wij een omweg hebben gemaakt; maar als ons hart op de rechte plaats zit, zullen onze voeten het laatste doel van God vinden: onze zaligmaking.

Vaak genoeg moeten wij, wanneer wij over God spreken, onze toevlucht nemen tot beeldspraak, eenvoudig omdat de armen van onze geest de eindeloze waarheid, die God is, niet kunnen omspannen. Als wij spreken over de toorn van God, zijn hoop, verlangen of verdriet, drukken we daarmee iets van Hem uit, als we ons maar herinneren, dat we daarbij beelden

ontlenen aan de dichters om dingen aan te duiden, welke we niet kunnen zeggen; want in letterlijke zin geven deze dingen aan, dat God in zekere zin kwetsbaar is, dat er wegen zijn om op vijandige wijze de godheid binnen te dringen, of dat Hij hulp nodig heeft om te bereiken wat Hem nog ontbreekt. Wij spreken in overdrachtelijke zin en moeten daarom met de grootste behoedzaamheid spreken. Maar wanneer wij spreken over de liefde in God, spreken wij in letterlijke zin; deze is waar van God en we kunnen haar niet te sterk uitdrukken; wij behoeven niet op onze hoede te zijn en de schijnbare buitensporigheid van de taal van de liefde niet te verdedigen.

St. Thomas bijvoorbeeld maakt het zo bont, dat hij zegt: "Een minnaar wordt buiten zichzelf geplaatst en gaat over in het voorwerp van zijn liefde, in zover hij het goede wil voor de geliefde; en hij werkt voor dat goed door zijn zorgzaamheid, zoals hij werkt voor zijn eigen goed." Om deze algemene waarheid over de liefde toe te passen op God beroept hij zich op Dionysius, om niet de schijn te wekken dat hij te ver gaat: "Ook dit moeten we ter wille van de waarheid durven zeggen, dat ook Hijzelf als oorzaak van alle dingen door de overloed van zijn minnende goedheid, buiten zichzelf treedt naar alle dingen, die door zijn voorzienigheid bestaan" (I. 20.2. ad 1). Een nog veel krachtiger taal moeten wij spreken, wanneer er sprake is van de goddelijke liefde, die God in het hart van de mens neerlegt, de liefde welke wij kennen als de caritas; hier is de waarheid die met haar scherpe pijlen tot in diepste kern van het heelal doordringt: God bemint.

De voortreffelijkheid van de wereld en van de mannen en vrouwen, die daar leven, is de uitnodiging van een minnaar voor ons hart om uit zijn eenzaam kasteel naar buiten te komen; het hart van God daarentegen wordt niet naar buiten geroepen om te beminnen, veeleer is het zijn liefde, die al de voortreffelijkheid, welke Hij in zijn schepselen bemint, uit het niet oproept. Wij zwerven over de wereld rond, terwijl wij erop uit zijn iets te ontdekken wat waard is bemind te worden, maar machteloos om die beminnelijkheid voort te brengen; daarom klinkt er bij al ons beminnen een noot van verrassing, van vreugde, van gejuich door, die nooit de bescheiden bevalligheid van de nederigheid verliest: het is zo duidelijk, dat dit alles niet van onszelf komt. Wij kunnen geen goedheid maken; we kunnen haar alleen ontdekken en haar dankbaar omhelzen. De liefde van God brengt altijd goedheid voort, is altijd scheppend, doeltreffend; zijn hart zwerft niet over de wereld rond op zoek naar goedheid, maar strooit haar uit. Waar de liefde van God ook oplicht, daar bloeit plotseling beminnelijkheid op en wordt zij door God gekoesterd.

In een werkelijk reële zin bemint God alles wat bestaat, want voor elk bestaand wezen heeft God doeltreffend het een of ander goed gewild, anders zou het niet bestaan. En dit is de beste definitie van liefde: voor een ander het goede willen en het hem verschaffen. "Gij omsluit in Uw liefde alles wat er bestaat, en verafschuwt niets van wat Gij gemaakt hebt" (Wijsheid 11:24). Hiermee beweren we niet dat elke vogel, die er vliegt of elke heester, die er groeit een van Gods vrienden is; dit is een voorrecht dat is voorbehouden aan ons, die wederliefde kunnen betuigen en kunnen delen in het goddelijk leven dat

Hij leidt, zoals aan een vriend past. Al het andere in de schepping wordt door God bemind om Hemzelf (zodat het deelt in zijn goedheid) en om ons, zijn vrienden; want zij kunnen ons diensten bewijzen. Misschien is het dit laatste, dat onze trots bij onze eigen liefde zozeer doet verschrompelen: dat deze Vriend zijn almacht aan het werk zet voor het maken van een heelal, opdat wij, Zijn vrienden, onze weg naar huis tot Hem zouden vinden. Wij kunnen van onszelf zo weinig voor onze vrienden gedaan krijgen en vragen zoveel als de prijs voor het voortduren van de vriendschap. Zelfs de grootste zondaar, die vriendschap veracht en de oorlog daaraan verklaart, sluit de liefde van God voor zichzelf niet af; God haat de zonde, die deze vriend van Hem vernietigt, niet de mens, waaraan Hij met kwistige hand de wonderen van een heelal schenkt.

Voor ons, die zijn vrienden zijn, die een verstand hebben om te begrijpen en een hart om lief te hebben, opent juist, dat heelal, dat Hij voor ons geschapen heeft, het hart van God, want het vertelt ons zoveel van de geschiedenis van zijn liefde. De liefde, die God heeft voor een stofdeeltje, dat door de voortstormende wind wordt meegevoerd, valt niet te vergelijken met Zijn liefde voor een mens, die zich moedig en doelbewust richt naar de hoogten van God. Elke aanraking van de liefde van God brengt enige goedheid voort; daarom is het getuigenis van goedheid, van het deel hebben aan het goddelijk bestaan, dat aan elk schepsel geschonken

wordt, een noot op de toonladder van de goddelijke liefde. Iets wat meer heeft, is meer door God bemind: de levenloze wezens, de planten, de dieren, de mensen, de engelen. Toch is met deze schaal van natuurlijke volmaaktheid nog niet alles gezegd. Omdat er in de wereld van de engelen en van de mensen bovennatuurlijke gaven zijn uitgestort, moet onze volledige kennis van de liefde van God wachten op de hemel; want nu kunnen de mensen beter zijn dan engelen, meer goddelijk loven en bijgevolg meer goddelijke liefde hebben. Het is duidelijk, dat van heel de schepping de mensheid van Christus de hoogste plaats in de liefde van God inneemt; geen enkel schepsel is zo nauw met God verenigd als geschiedt door een vereniging van de zelfstandigheid, geen enkel ander heeft zulk een absolute volheid van gedeeld goddelijk leven of genade, zulk een hoogten van glorie bereikt. Vervolgens moeten we ongetwijfeld de Moeder van God boven alle engelen en heiligen stellen. Verder kunnen we niet gaan. Als wij trachten de graad te bepalen van de liefde van God voor Petrus, Jacobus of Johannes, voor deze of die bepaalde man of vrouw uit onze omgeving, betekent dit een onbeschaamd binnendringen in de afzondering van God. "Het is Jahweh, die de harten toetst", en geen ander (Spreuken 16 : 2).

De massamedia zijn er tegenwoordig bijna in gespecialiseerd, schuldigen op te sporen en aan de kaak te stellen. Prominenten die belastingen ontduiken, corrupte politici, kindermoordenaars, wapenhandelaars, aanstichters van corruptie en verdwijning van overheidsgeld. Maar dan, wanneer de zondebok gepakt is en deze het spitsroeden lopen voor fotografen en mensen van de televisie achter zich heeft – wat gebeurt er dan? In een cel van de gevangenis misschien, of ook in vrijheid, als het gelukte, zich aan een voltrekking van de straf achter de tralies te onttrekken? Zijn schuld, persoonlijk tekortkomen en de walging ten opzichte van eigen zwakte voorbij en als weggeblazen, als niemand zich daar meer om bekommert? Het is een waarheid als een koe, dat vele mensen lijden onder schuldgevoelens, dat niet verwerkte

begrip stuit in een tijd, waarin de zonde en de schuld het persoonlijke geweten van het individu niet meer mogen bezwaren en nog slechts overgelaten blijven aan de algemene sensatiezucht en het aan de kaak stellen door de media. Het opnieuw inrichten van het leven, bekering tot God, afwending van het kwaad, het vermijden van de bekoringen, spijt en hoop op Gods barmhartigheid, dat zijn allemaal houdingen, die vreemd zijn voor het louter sociologisch of biologisch gefundeerde mensbeeld – om nog maar te zwijgen van de verruwde naturen, die door de televisie en de gewelddadige jeugdbendes van de grote steden worden gevormd.. Maar dat is een fenomeen dat ver boven de crisis van de kerkelijk boetepastoraal uitgaat. Aan de ene kant staat het onvermogen van de niet meer christelijk denkende mens, om niet alleen de biecht, maar

Is de biecht in onze tijd niet werkelijk achterhaald? Trouwens, de oorbiecht gaat helemaal niet terug op Christus. Wat moet de biecht dan bewerken? God vergeeft de protestanten toch ook?

schuld zelfs oorzaak voor vele ziekten kan zijn.

De romanfiguur Raskolnikov, die in Dostojewski's "Schuld en Boete" de oude woekeraarster doodt, is een meesterlijk beschreven voorbeeld voor het lijden van de ziel, als zonde en schuld op haar wegen. Raskolnikov erkent het verwerpelijke van zijn daad, en dit inzicht verwijderd al het mooie uit zijn leven. De moordenaar wanhoopt, de schuld weegt als een molensteen op zijn ziel. Eerst door de liefde voor een meisje en na lange tijd van loutering ontwaakt Raskolnikov weer tot het leven.

Tot het leven ontwaken. Dat is de zin van het sacrament van de boete. Het is echter maar al te duidelijk, dat het sacrament van de zondenvergeving op on-

ook al de concrete tekens van de christelijke geloofspraktijk te kunnen begrijpen. Aan de andere kant staan de voorbehouden die zelfs gelovige katholieken hebben tegen de tegenwoordig gebruikelijke vorm van de van de biecht.

Ook wanneer velen de zogenaamde oorbiecht voor een "typische" uitvinding van de Kerk houden, dan gaat zij toch direct op Christus terug. Het woord "biecht" vindt men even weinig in de Heilige Schrift als het woord "doopvont" of de uitdrukking "ontvangen van de communie". Maar het is niet te scheiden van de aanwijzingen die Jezus Christus aan zijn leerlingen gaf. Toen Hij aan de apostelen de macht overdroeg, de zonden te vergeven. Verbond Hij daaraan de opdracht, over de

daden van de boetvaardige te oordelen: "Ontvangt de Heilige Geest! Wier zonden gij zult vergeven, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij zult behouden, hun zijn ze behouden" (Joh. 20, 22-23). Deze woorden van Jezus sluiten automatisch in, dat de apostelen en hun opvolgers de zonden te horen krijgen, vóór ze de vergeving uitspreken of niet. Van het begin af was het sacrament van de boete met de belijdenis van de zonden verbonden.

Steeds weer stuit men op de bewering, dat de biecht in de katholieke Kerk pas sinds de middeleeuwen bestaat. Juist is, dat het vierde Concilie van Lateranen in het jaar 1215 de veelvuldige biecht ingevoerd heeft en het gebod van de Kerk verkondigd heeft, minstens eenmaal per jaar te biechten. De persoonlijke belijdenis van de zonden heeft echter in de Kerk sinds haar begin altijd bestaan, hoewel ook lang in een andere vorm.

Gedurende de eerste eeuwen moesten de christenen die een zware zonde, zoals afgodendienst, moord of echtbreuk begaan hadden, een zeer strenge publieke boete ondergaan: zij hadden vaak meerdere jaren boete te doen, voor ze vergeving kregen. In de zevende eeuw brachten toen Ierse missionarissen de praktijk van de boete in privé, naar het vasteland. Deze praktijk, die zich niet meer openbaar, maar onder vier ogen tussen de biechteling en de priester voltrok, had een herhaling van de biecht op het oog en leidde tot een regelmatig ontvangen van het boetesacrament, dat ten slotte in de dertiende eeuw voor de hele Kerk werd vastgesteld. De basisstructuur van de boete was evenwel steeds dezelfde: Het individu klaagt zich aan als zondaar, omdat het door berouw, belijdenis en voldoening in de gemeenschap wil terugkeren van degenen, die in overeenstemming met hun roeping als christen willen leven. En de Kerk schenkt door de bisschop en zijn priesters in de naam van Jezus Christus de vergeving van de zonden, bidt voor de zondaar, verricht met hem de boete en neemt hem weer in de kerkelijke gemeenschap op. Het is juist dat, wat Jezus deed, toen Hij tot ontsteltenis van de Farizeeërs aan publieke zondaars hun schuld vergaf en ze in het volk van God terughaalde.

Maar wat moeten nu degenen, die in het algemeen sceptisch staan tegenover alle sacramenten van de Kerk, van

de biecht denken? Wat is de biecht: onderdrukking of genezing, machtsinstrument of bevrijding van een in zonde verstrikte ziel? Iedereen, ook al is hij nog zo ver van de Kerk verwijderd, moet erkennen, dat in de biecht, zoals de katholieke Kerk haar kent, iets ten diepste eerlijks, menselijks en antropologisch goeds ligt. (Van de psychologisch heilzame functie van de biecht hoeft hier helemaal geen sprake te zijn, die is vaak genoeg uiteen gezet; in een

Toen Christus aan de apostelen de macht overdroeg, de zonden te vergeven. Verbond Hij daaraan de opdracht, over de daden van de boetvaardige te oordelen: "Ontvangt de Heilige Geest! Wier zonden gij zult vergeven, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij zult behouden, hun zijn ze behouden" (Joh. 20, 22-23). Deze woorden van Jezus sluiten automatisch in, dat de apostelen en hun opvolgers de zonden te horen krijgen, vóór ze de vergeving uitspreken of niet. Van het begin af was het sacrament van de boete met de belijdenis van de zonden verbonden.

tijd, waarin nietverwerkte schuldgevoelens de psychiaters grote drukte bezorgen, moet ook de scherpste criticus van het boetesacrament gaan nadenken.) Geen christen, geen mens is alleen. Hij leeft in de gemeenschap met andere mensen, hij is veelvuldig met haar ver-

weven, vooral als lid van de Kerk. Christenen zijn geen alleenstaanden met dezelfde godsdienst, maar een gemeente, een lichaam. In de eerste christelijke eeuwen nam het gehele volk Gods deel aan de boetewerken van de zondaar. Zo stond het allen aanschouwelijk voor ogen, dat de christenen samen de H. Kerk vormen.

Tegenwoordig, in de tijden van de biechtstoel, geldt echter precies hetzelfde: zonde is nooit een privézaak, de zonde heeft altijd ook een sociale kant. Wie iets misdoet tegen de Wil van God, ook al is het helemaal in het verborgene, benadeelt de hele gemeenschap. Hij is als een kapotte brandstofcel in een krachtcentrale, die aan het gehele energie onttrekt. Daarom is het ook juist, via de gewijde herders en zielzorgers van de Kerk de weg van de verzoening te gaan, in plaats van te zeggen, dat "men dat met God alleen uitmaakt". Wat door de zonde benadeeld en geschaad wordt, gaat uit boven de beschikkingsbevoegdheid van het afzonderlijke. Tegenover de zonde kan er daarom geen "eigen gerechtigheid" van de mens bestaan.

De biecht is één van de zeven sacramenten van de katholieke Kerk. Alle sacramenten zijn genadegaven. Maar bij de biecht is dat misschien het meest waarneembaar. Wie aan de priester zijn zonden belijdt en de absolutie ontvangt, doet iets uiterst christelijks. Hij neemt zijn zorgen, zijn zonden, zwakheden en fouten – en geeft ze weg. Steeds weer. Het is geen schande en ook geen huichelarij, steeds dezelfde zonden te biechten. De rechtvaardige valt zeven maal per dag, staat er in het Evangelie. Zijn eigen zwakheden te accepteren en ze in de biecht steeds weer te benoemen, leidt er niet toe, ze meteen kwijt te raken, maar heet, zich ervan te bevrijden. In Jezus Christus is de barmhartigheid van God verschenen, om de zonden van de wereld op zich te nemen. Niet om ze te bagatelliseren of zelfs te ontkennen. "Ziet het Lam Gods, dat wegneemt de zonden van de wereld". Zo duidde Johannes de Doper de zending van Christus aan. Maar de mens moet het ook willen en zijn zonden loslaten. Het is een akte van overgave, die bevrijdt.

Johannes van Nepomuk is de bekendste brugheilige. In 1393 werd hij in Praag in de Moldau verdronken. Hij is ook de patroon van de biechtvaders, omdat hij vanwege zijn onverbiddelijke houding tegenover het biechtgeheim vermoord werd.

In 1350 werd Johannes geboren in Nepomuk, als zoon van een rechter. Na een goede opvoeding in een cisterciënserklooster studeerde hij aan de universiteit van Praag, die keizer Karel IV enige jaren daarvoor, in 1348, gesticht had. Johannes verwierf zich hier de doctors-

al een andere weg voor ogen: zielzorger wilde hij worden.

Nadat hij tien jaar lang notaris aan de griffie was geweest in Praag ontving hij in 1380 de priesterwijding en werd hij pastoor van de Galluskerk in de Praagse Neustadt, waar hij zich vooral bezighield met de Duitse kooplieden. In de volgende jaren bekleedde hij andere belangrijke kerkelijke ambten, en in het jaar 1389 werd hij door aartsbisschop Johann von Jenzenstein tot vicaris-generaal van het aartsbisdom Praag benoemd. Dit ambt beantwoordde aan

zoon van Karel IV, was in 1376 tot Duitse koning gekozen. Johannes Nepomuk werd steeds weer betrokken in de verbiterde meningsverschillen tussen de koning en aartsbisschop Jenzenstein.

Op 20 maart 1393 nam het oordeel zijn loop. Samen met een officiaal en met de proost van Meissen werd Johannes door de koning gevangen genomen. Wenzel liet hem vreselijk folteren en mishandelen. De koning vergat zich in zijn razende toorn tenslotte geheel en greep zelf naar de pekfakkels, waarmee hij het lichaam van Johannes Nepomuk brandde. Daarna werd de moedige man van de Kerk door de straten van Praag getrokken en met gebonden handen en voeten vanaf de Karlsbrug in de Moldau geduwd.

Tot op heden is niet precies duidelijk geworden, waarom koning Wenzel Johannes liet vermoorden. Rond de dood van de priester heeft zich echter een legende ontwikkeld, die tot de meest bekende behoort. Volgens deze legende was Johannes Nepomuk de biechtvader van Wenzels echtgenote, koningin Johanna. Wenzel probeerde, wel ter rechtvaardiging van zijn eigen huwelijksfouten, van Johannes biechtbekenntnissen van zijn vrouw af te dwingen. Maar, hoewel hij zeker een vermoeden had van het dreigende gevaar, beriep de priester zich moedig op het biechtgeheim en weigerde iedere informatie. Dit zou Wenzel zo woedend gemaakt hebben, dat hij besloot Johannes te vermoorden. Het is echter waarschijnlijker, dat koning Wenzel de gehate vicaris-generaal liet doden, omdat deze zich zijn voortdurende inmenging in kerkelijke aangelegenheden niet liet welgevallen en zich verzette tegen beslissingen.

Een plaat van rood marmer toont tot de huidige dag, waar Johannes Nepomuk in de Moldau gegooid is. Dadelijk na zijn dood ontstond er in Praag en de wijde omtrek een sterke verering voor de martelaar. Zijn graf in de St. Veitsdom werd doel voor vele gelovigen. Toen men in het jaar 1719 de graftombe opende, vond men de tong van Johannes Nepomuk onbedorven aan. Tegenwoordig rust het gebeente van de heilige in een mooie zilveren reliekschrijn.

H. Johannes Nepomucenus Vicaris-generaal, martelaar 1350 - 1393

titel in het vak theologie en later in Padua in het kerkelijk recht. Hij gold als bovengemiddeld geleerd en had een grote toekomst voor zich. Maar hij had

de veelomvattende bekwaamheden van Johannes, maar zijn werk werd door de voortdurende inmenging van koning Wenzel IV steeds zwaarder. Wenzel, de

Over de goede en zuivere mening, die wij bij onze werken moeten hebben

Alfonso Rodriguez

Het verkeerde van deze ondeugd bestaat daarin, dat de eerezuchtige God tracht te beroven van de eer, die Hem alleen toekomt, volgens de woorden van de Apostel: "Aan God alleen zij eer en heerlijkheid": God is ijverzuchtig op zijn eer, Hij wil die aan niemand afstaan, maar ze uitsluitend voor zichzelf behouden: "Mijn eer", zegt Hij bij de profeet Isaïas, "zal Ik aan niemand anders geven". En daarom zegt de H. Augustinus: "Heer, wie door het goede, dat U toebehoort, zijn eigen eer zoekt en niet de uwe, is een dief en een rover; hij is gelijk aan de duivel, die uw eer heeft willen roven". Bij alle werken van God kan men twee zaken opmerken: het nut en het voordeel ervan, en de eer en glorie, die eruit voortkomen, en waarom de Maker verheerlijkt en geprezen wordt. Het nut en voordeel schenkt God aan de mens, maar de eer en glorie heeft Hij aan zichzelf voorbehouden. De Heer heeft alles om zichzelf gemaakt, dat wil zeggen, tot zijn eigen eer en verheerlijking. "Alle volkeren heeft Hij tot zijn lof en roem en verheerlijking geschapen". Vandaar verkondigt ons al het geschapene de wijsheid, goedheid en voorzienigheid van God, want "de hemel verkondigt de heerlijkheid van God", en "heel de aarde is vol van zijn glorie". Wie zich derhalve door zijn goede werken de achting en de lof der mensen poogt te verwerven, keert de orde, door God vastgesteld, om en doet de Schepper groot ongelijk, omdat hij verlangt dat de mensen, die God onophoudelijk moeten eren en prijzen, het scepself zullen eren en loven; en omdat hij de harten van de mensen met achting jegens zichzelf wil vervullen, ofschoon ze door God geschapen zijn als zoveel vaten, die vol moeten zijn van Gods lof en eer. Is dit niet evenveel, als Hem de harten willen ontroven, en Hem op zekere wijze uit zijn eigen woning verja-

gen? Kan men grotere onrechtvaardigheid begaan? Kan men zich iets ergers denken dan God op deze wijze zijn eer te ontstelen? Terwijl u met de mond de mensen aanspoort, om God alleen tot het doel van hun werken te nemen, wenst u in het binnenste van uw hart, dat zij hun ogen van God afkeren en op

koning, en, zonder uitdrukkelijke toezegging van de schitterendste beloning, had verricht. Zou ons zijn ijdelheid en pocherij niet onverdraaglijk voorkomen, en zou zijn handelwijze niet onwaardig en laag zijn? Laten wij dit, een ieder op zichzelf, toepassen, opdat wij blozen over de goede dunk, die wij van

Waarin het verkeerde van de eerezucht bestaat

u vestigen. Wie waarlijk ootmoedig is, wil niet in het hart van een scepself leven, maar alleen in het hart van God; hij zoekt zijn eigen eer niet, maar Gods eer alleen; hij verlangt niet dat zich een mens met hem bezighoudt, maar God alleen; en eindelijk wil hij dat allen God zodanig in hun hart dragen, dat er voor iets anders geen plaats meer overblijft.

Het verkeerde van deze ondeugd blijkt uit de volgende gelijkenis nog duidelijker. Zou een gehuwde vrouw zich tooien en versieren, met het doel om aan iemand anders dan aan haar man te behagen, dan zou zij hem zonder twijfel groot ongelijk aandoen. De goede werken zijn het sieraad en het tooisel van uw ziel. Doet u ze om aan iemand anders dan aan God, die de bruidegom van uw ziel is, te behagen, dan doet u Hem een schreeuwend onrecht aan.

Bedenk verder hoe afkeurenswaardig en verachtelijk het zijn zou, indien zich een edelman verhovaardigde, omdat hij een geringe dienst bewezen heeft aan een koning, die tevoren, uit liefde tot hem, duizenden moeiten en gevaren heeft getrotseerd. Vooral indien deze vorst dit alles zonder enige hulp van die edelman had volbracht, en deze geen enkel werk zonder de bijstand van de

ons zelf koesteren, en ons schamen over onze ijdelheid en hovaardigheid. Wachten wij ons wel, van ons ooit op onze werken te beroemen; want ik vraag het u: wat is toch hetgeen wij doen in vergelijking van hetgeen God voor ons gedaan heeft, en van hetgeen wij verplicht zijn voor Hem te doen? Als wij dit een weinig nagaan, zullen wij eerder bedroefd en schaamrood dan ijdel en opgeblazen worden.

Het hatelijke en het afschuwelijke van deze ondeugd blijkt ook nog daaruit, dat de heiligen en godgeleerden haar rekenen tot de zeven grote zonden, die gewoonlijk de hoofdzonden genoemd worden, omdat zij het hoofd en de bron van de andere zonden zijn. Sommigen echter tellen acht hoofdzonden en zeggen dat de eerste de hovaardigheid, en de tweede de eerezucht is. Naar het algemeen gevoelen van de heiligen, dat ook door de H. Kerk is aangenomen, zijn er zeven hoofdzonden, waarvan de eerezucht, zoals de H. Thomas ons leert, de eerste is, omdat de hovaardigheid in het algemeen de oorsprong en de wortel is van alle overige, volgens de woorden van de Wijze man: "De hovaardigheid is het begin van alle zonde".

Wat is het bruiloftskleed waarover het evangelie spreekt? Zeer zeker is dit kleed iets wat alleen de goede mensen bezitten, zij die aan het feestmaal moeten deelnemen... Zouden dat de sacramenten zijn? Het doopsel? Zonder het doopsel, bereikt

Wat is dan dat bruiloftskleed? De apostel Paulus zegt ons: "De voorschriften hebben geen ander doel dan de liefde die "voortkomt uit een zuiver hart, uit een goed geweten en uit een geloof zonder veinzerij" (1 Tim. 1, 5). Ziedaar het bruiloftskleed. Het gaat niet om zo-

Paulus, "als me de liefde ontbreekt, ben ik slechts een rinkelend bekken, of een rammelend cimbaal... Al heb ik de gave van de profetie, al bezit ik alle geheimen en kennis, en al heb ik een geloof dat bergen verzet, als ik de liefde niet heb, ben ik niets" (1 Kor. 13, 1-2)... Al zou ik dat allemaal hebben, zegt hij, zonder Christus "ben ik niets"... Hoeveel goede dingen zijn onnuttig, als er één goed ontbreekt! Als ik de liefde niet heb, zou ik wel al mijn goederen kunnen verdelen, en de naam van Christus belijden tot bloedvergietens toe (1 Kor. 13, 3), maar dat zou me nergens toe dienen, omdat ik zo kan handelen vanwege de liefde voor de eer... "Als de liefde me ontbreekt, dient dat nergens toe." Dat is het bruiloftskleed. Onderzoek uzelf: en als u de liefde hebt, nader dan met vertrouwen tot het feestmaal des Heren.

Homilie van de H. Augustinus

Over het evangelie vande H. Mattheus 22, 1 - 14
Het bruiloftskleed aantrekken

niemand God, maar sommigen ontvangen het doopsel en komen niet bij God... Misschien is het 't altaar, of wat men ontvangt aan het altaar? Maar door het lichaam van Christus te ontvangen, eten en drinken sommige mensen hun eigen veroordeling (1 Kor. 11, 29). Wat is het dan? De vasten? De slechten vasten ook. Het kerkbezoek? De slechten gaan naar de kerk zoals de anderen...

maar een liefde, want vaak ziet men oneerlijke mensen anderen liefhebben..., maar men ziet bij hen niet die liefde "die voortkomt uit een zuiver hart, uit een goed geweten en uit een geloof zonder veinzerij": welnu, die liefde is het bruiloftskleed.

"Al zou ik alle talen van de wereld en van de hemel spreken," zegt de apostel

Aankondigingen

Nederland

zondag 6 mei
ma. t/m zat. 7 t/m 12 mei
vrij. t/m zon. 11 t/m 13 mei
donderdag 17 mei
zat. t/m ma. 26 t/m 28 mei

Gezinsdag in Den Haag
Retraite voor dames (Geestelijke Oefeningen)
Jongerenweekend
Eerste H. Communie
Bedevaart Chartres - Parijs

België

ma t/m zat. 7 t/m 12 mei
vrij. t/m zon. 11 t/m 13 mei
zondag 13 mei
donderdag 17 mei
zondag 20 mei
zat. t/m ma. 26 t/m 28 mei

Geestelijke Oefeningen voor dames (NL)
JKI-jongerenweekend (Nederland)
Bedevaart naar Oostakker
Eerste H. Communie
Plechtige H. Communie
Bedevaart Chartres - Parijs

tridentijnse HH. Missen

Nederland

Gerwen: St. Clemenskerk
Priorij St. Clemens, Heuvel 23,
5674 RR Nuenen
Tel: 040/283 45 05
Fax: 040/284 71 17
zondag 10.30 uur gezongen H. Mis
ma./din./don. 18.30 uur;
woe./vrij. 7.15 uur; zat. 8.30 uur

Den Haag
Kapel O.L.V. van de Rozenkrans
Calandkade, tegenover nr.160, (kerkboot)
2521 AA Den Haag. Tel: 070/389 65 60
zondag 10.30 uur Gezongen H. Mis.
vrij. 19.00 uur; zat. 9.00 uur

Zutphen
voor inlichtingen kunt u bellen naar de pri-
orij in Gerwen
Tel: 040/283 45 05

Voor HH. Missen op feest- en week-dagen,
catechismus, geloofsuur, ziekencommunies
en retraites:
contact opnemen met de priorij
St. Clemens, Gerwen.

België

Brussel
Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37, 1050 Brussel
Tel. 02/550 00 20; Fax 02/550 00 29
Door de week:
7.15 uur H. Mis

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square, 1040 Brussel
Tel. 02/2303022.
Zon- en feestdagen: 8.00 en 10.00 uur
H. Mis. Door de week: 18.00 uur.

Antwerpen
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen
Tel. 03 / 229 01 80; Fax 03/229 01 89
Zon- en feestdagen:
7.30 uur en 10.00 uur Hoogmis,
18.00 uur Lof met Rozenhoedje.
Door de week:
18.30 uur H. Mis

Gent
Sint-Amanduskapel,
Kortrijksesteenweg 139,
9000 Gent; Tel. 03 / 229 01 80
Zon- en feestdagen 10.00 uur Hoogmis.

Namen
Saint-Aubain Kapel, Rue Delvaux 10,
5000 Namur; Tel. 02 / 550 00 22
Zon-en feestdagen:
10.30 uur Gezongen H. Mis.
Doordeweek: woensdagen 1ste vrijdagv.d.
maand 19.00 uur H. Mis (buiten de school-
vacanties).

Quiévrain
Carmel du Sacré Coeur,
16, rue des Wagnons, 7380 Quiévrain
Carmel: Tel. 065 / 45 79 22
Aalmoezenier: Tel. 065 / 45 81 65,
Huisnr. 20
Zondag 10.15 uur H. Mis.
Door de week 8.00 uur H. Mis.

Colofon

Uitgever:
Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie:
Pater J. Wegner
(verantwoordelijke uitgever)
M.L. Bastiaanse
Priorij St. Clemens
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.
e-mail: info@stpiousx.nl

Bankrekeningen:
giro nr. 39 90 790
bank nr. 68 67 70 595
België: PCR 000 - 0022356 - 46
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Giften ter ondersteuning
Het Informatieblad wordt U op aan-
vraag gratis toegezonden. Uw giften
ter ondersteuning van ons werk zijn
zeer welkom: ze vormen de enige fi-
nanciële steun voor het apostolaat van
de Priesterbroederschap St. Pius X.

Gebruik daarvoor a.u.b. de hierbij in-
gesloten acceptgirokaart of overschrij-
vingsformulier.

Voor België:
E.H. R. Schmitt
Priorij van het Allerheiligste
Sacrament
KBC 406-2060911-59
Priesterbroederschap St. Pius X, He-
melstraat 21-23, 2018 Antwerpen

U vindt ons ook op internet:
www.stpiusx.nl

Bestellijst boeken, cassettebandjes en CD's.

Voor uw bestelling kunt u gebruik maken van
onderstaande lijst, deze uitknippen en op-
zenden naar: Stichting St. Jozef, Heuvel 23,
5674 RR Nuenen.

Boeken

- Zoektocht door de wereld van het € 7,50
paranormale
door Martie Dieperink
 - De H. Mis, een miskende schat door € 1,80
H. Leonardus van Porto Mauritio
 - De zelfvernietiging van de katholie- € 2,49
ke Kerk door Fr. Jaak Vermeiren
 - De Heilige Mis € 3,40
door pastoor Franz Rudrof
 - De Heilige Mis van de H. Pater Pio € 1,00
door pater Tarcisio O.F.M.Cap.
 - Gebedenboek € 5,65
Adveniat regnum tuum
 - De kunst van vallen en € 6,60
opstaan
 - Rozenblaadjes: korte verhalen uit € 9,50
het leven van Jezus en Maria;
3 delen samen
 - Belijdenissen, H. Augustinus € 10,00
 - Edward Poppe, bloemlezing € 15,95
 - Open brief aan radeloze € 9,00
katholieken
Aartsbisschop Marcel Lefebvre
 - Maria-Teresa Tauscher € 10,00
Autobiografie
 - De heilige van Paray, € 1,40
- Naam:.....
- Adres:.....
- Postcode en plaats:.....

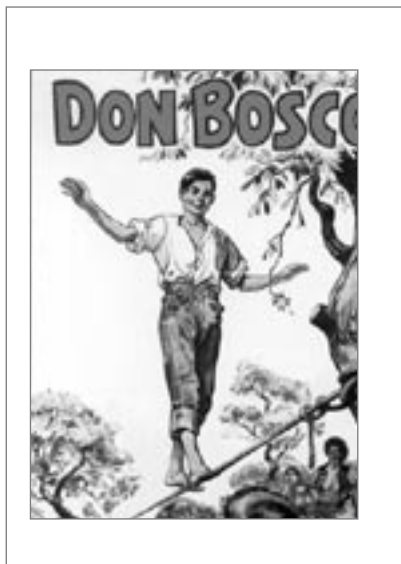
Kom, Heilige Geest...

Tien overwegingen op weg naar
Pinksteren

F.J. del Valle

In een rapport aan de aartsbis-
schop van Sevilla werd dit werk
waardig bevonden "om op 'e'en
lijn geplaatst te worden met de
beste geschriften van onze meest
verheven mystici, Johannes van het
Kruis en Teresia van Avila".

€5,50

Don Bosco

De veroveraar

De biografie
van Giovanni Bosco
in stripverhaal.

€12,00

De wonderen van Pater Pio

Renzo Allegri,
vertaald en aangevuld door Henk Rooyakkers

Pater Pio was zijn leven lang het grote
voorbeeld hoe de mens in deze mo-
derne tijd in het leven moet staan.
Jaarlijks bezoeken meer dan 4 miljoen
mensen zijn graf, vereren hem en vra-
gen hem om steun.

€ 15,90

2 EDITORIAL

Zonder priester is er geen mis en
zonder mis is er geen
geestelijk leven, geen
vereniging met Christus.
Pater Jürgen Wegner

3 SACRAMENTUM CARITATIS

Postsynodale Apostolische Exhorta-
tie van paus Benedictus XVI.
De voornaamste punten van com-
mentaar voorzien.
Brendan Arthur, FSSPX

11 WAT BETEKENT PRIESTER ZIJN VOOR U?

Interview met Z. Exc. Mgr. B. Fellay.

16 "OVER ENKELE JAREN ZAL IK MISSCHIEN NAAR DE GEVANGENIS MOETEN"

Interview met mgr. A. - M. Léonard,
bisschop van Namen.

18 VERSCHIL VAN MAN EN VROUW

Gevolgtrekkingen vooreenopvoe-
ding die eigen is aan de sekse.
Deel 3
Zuster Michaela Metz

22 CHARTRES - PARIJS 2007

Jaarlijkse pinksterbedevaart van 26
t/m 28 mei.
Brendan Arthur FSSPX

23 HEILIGE THOMAS VAN AQUINO

Het kennen en beminnen van
God.

26 GEESTELIJK LEVEN

Geloofsvragen
Is de biecht in deze tijd niet achterhaald?

28 Heiligenlevens

H. Johannes Nepomucenus

29 De oefening der christelijke vol- maaktheid

Waarin de verkeerde eierzucht bestaat

30 Homilie van de H. Augustinus